

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

VABI Zuid (Roeselare, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020G260
Juli 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Floortje Heirman, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksopdracht.....	9
1.2.1	Doelstelling.....	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.3	Werkwijze en strategie.....	10
1.3.1	Methode.....	10
1.3.2	Fysisch geografische situatie	10
1.3.3	Historische context en bekende archeologie	10
1.3.4	Archeologische indicatoren.....	10
1.3.5	Verstoringshistoriek	11
1.3.6	Introductie tot het projectgebied	12
1.3.6.1	Ruimtelijke situering	12
1.3.6.2	Geplande werken.....	13
1.4	Assessmentrapport.....	25
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	25
1.4.1.1	Landschappelijke situering	26
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	30
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie.....	31
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	32
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis	33
1.4.2.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden.....	33
1.4.2.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	39
1.4.2.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	40
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen	45
1.5	Synthese.....	49
2	Bibliografie.....	51

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).	8
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	12
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 5: Plan bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).	14
Figuur 6: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).	15
Figuur 7: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).	16
Figuur 8: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).	17
Figuur 9: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).	18
Figuur 10: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).	19
Figuur 11: Detailbeeld van de nieuwe geplande klaslokalen (bron: opdrachtgever).	20
Figuur 12: Zone nieuwbouw (bron: Geopunt).	21
Figuur 13: Zone nieuwe verharding weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	22
Figuur 14: Riolerings- en puttenplan weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	23
Figuur 15: Nieuwe toestand (Bron: opdrachtgever).	24
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	26
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	27
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).....	27
Figuur 19: Profiellijnen hoogtereverloop (Bron: Geopunt).	28
Figuur 20: Profiellijnen hoogtereverloop (Bron: Geopunt).	29
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)...	30
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).	31
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).....	32
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 2 km (Bron: Geopunt).	34
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	41

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	41
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	42
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).	42
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).	43
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart van 1917 (Bron: Memory Maps).	43
Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).	44
Figuur 32: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	45
Figuur 33: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1990 (Bron: Geopunt).	46
Figuur 34: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000- 2003 (Bron: Geopunt).	46
Figuur 35: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008- 2011 (Bron: Geopunt).	47
Figuur 36: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).	47
Figuur 37: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	48

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	7
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.	25

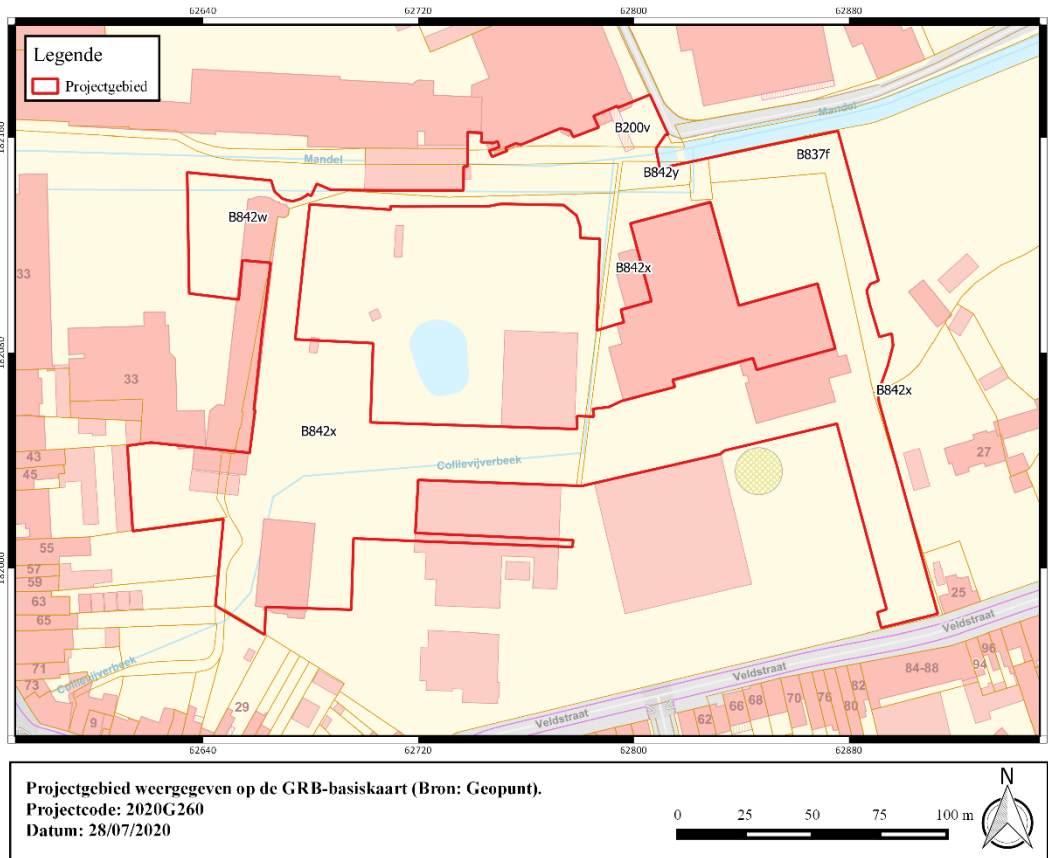
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

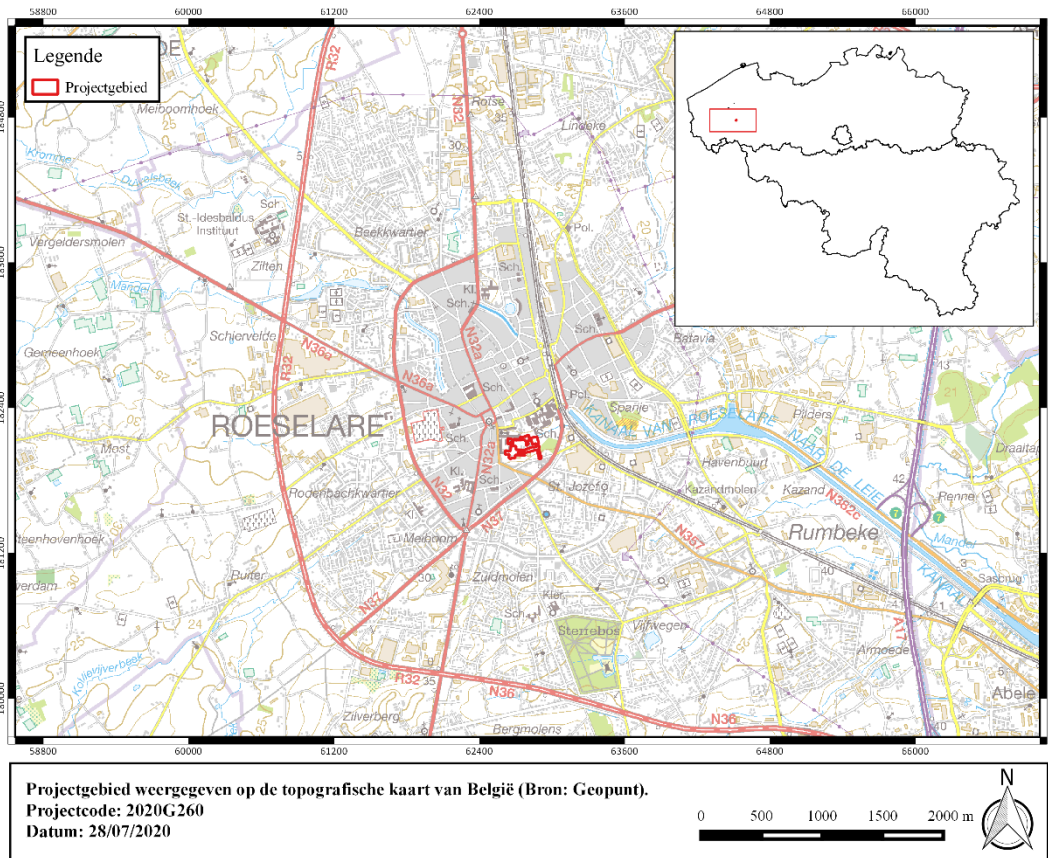
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Roeselare
	Deelgemeente	/
	Postcode	8800
	Adres	Zuidstraat 27 8800 Roeselare
	Toponiem	VABI Zuid
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 62611$ $Y_{\min} = 181975$ $X_{\max} = 62913$ $Y_{\max} = 182175$
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Roeselare, Afdeling 2, Sectie B, nr's 200v, 837f, 842w, 842x, 842y Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Floortje Heirman (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan deels in een zone bestemd als woongebied, deels als parkgebied en deels als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 2,1 ha; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied VABI Zuid Roeselare werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Ferrariskaart, 1771-1777
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp, 1842-1879
- Topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854
- Loopgravenkaart 1917
- Topografische kaart Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

² <http://www.geopunt.be/>

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het plangebied is gelegen in Roeselare, in de provincie West-Vlaanderen. Roeselare grenst in het noorden aan Lichtervelde; in het noordoosten aan Ardoorie; in het oosten aan Izegem; in het zuiden aan Ledegem en Moorslede; in het westen aan Staden; en in het noordwesten aan Hooglede.

Het plangebied situeert zich in de Zuidstraat, ter hoogte van huisnummer 27, op ca. 600 m ten zuiden van het huidige stadskern van Roeselare. De oppervlakte van het plangebied bedraagt 2,1 ha en omvat percelen 200v, 837f, 842w, 842x, 842y van afdeling 2, sectie B. Het terrein is omgeven door de Mandel in het noorden, de Veldstraat en de Rumbeeksesteenweg in het zuiden en de Zuidstraat in het westen. De Collievijverbeek doorkruist het plangebied vanuit het zuidwesten in noordoostelijke richting.

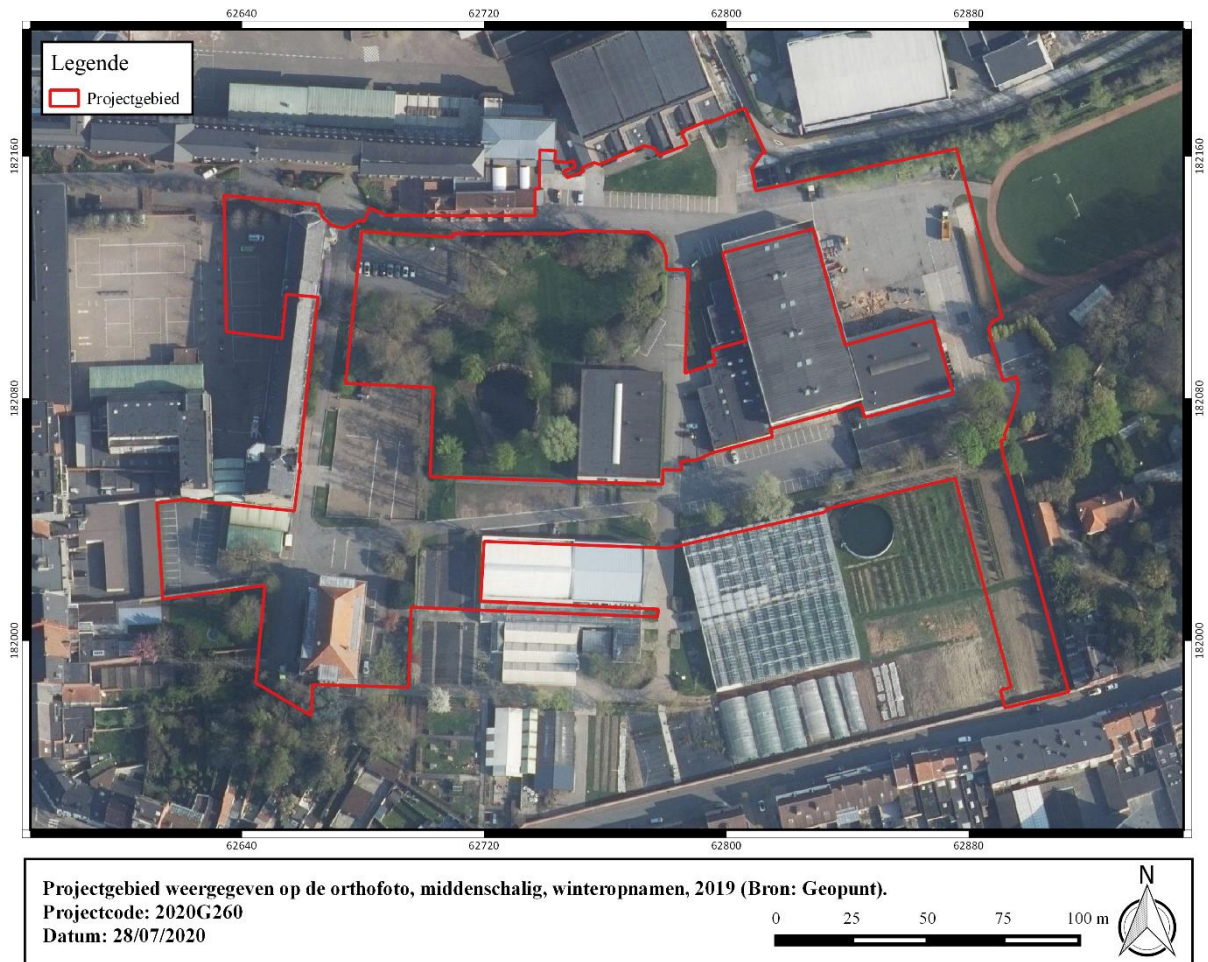
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 2 ha. Binnen de projectgrenzen situeert zich een deel van het gebouwenbestand van het VABI (Vrij Agro- en Biotechnisch Instituut).

Op heden is ca. 2200 m² bebouwd. De bebouwing betreft een gedeelte van het internaat (noordwesten), lockers met afdak (zuidwesten), klaslokalen (zuiden), een gedeelte van de praktijkloods (zuiden) en stallen (oosten). Zo'n 1 ha is ingenomen door verharding (speelplaats, parking, wegenis). Het overige gedeelte is in gebruik als groenzone.

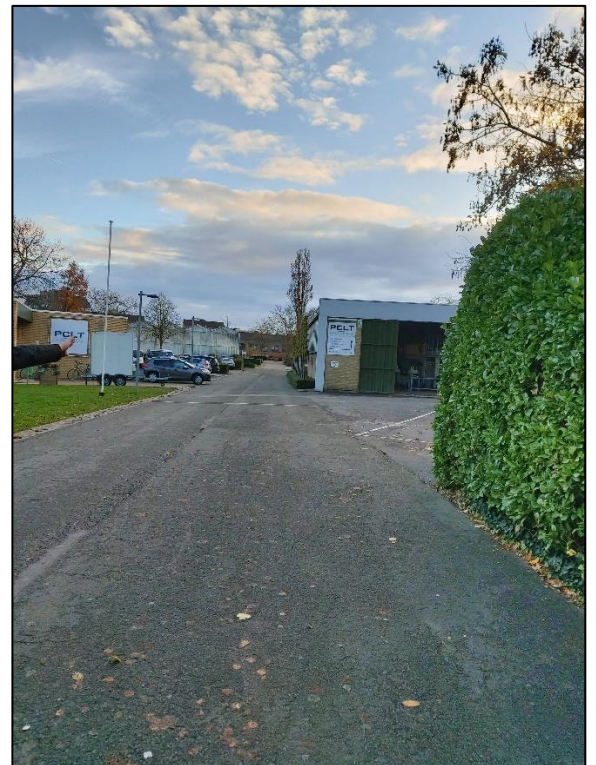

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

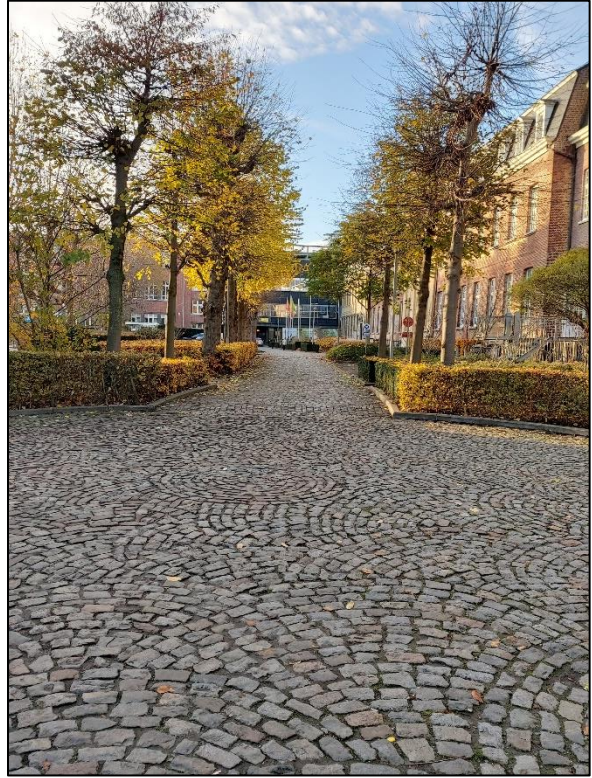

Figuur 5: Plan bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

Figuur 6: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

Figuur 7: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

Figuur 8: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

Figuur 9: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

Figuur 10: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

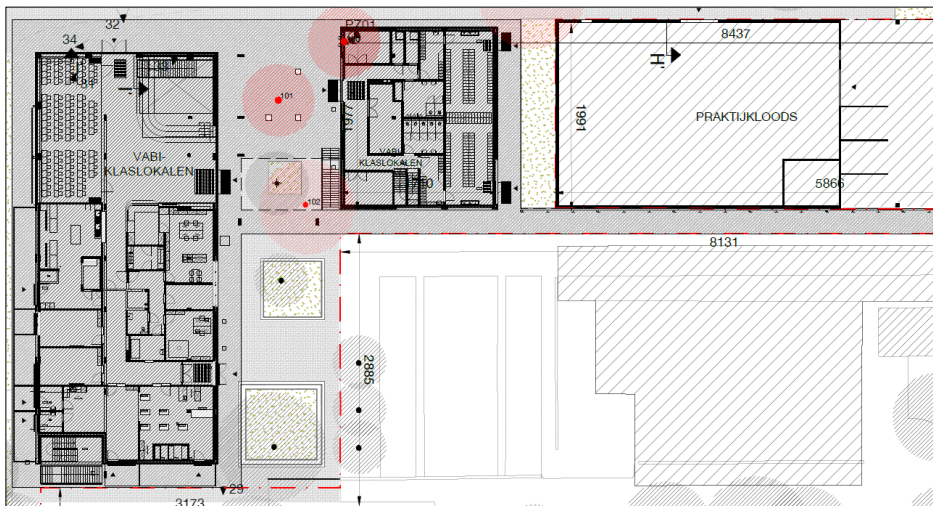
Vooreerst wordt de bestaande bebouwing binnen de projectgrenzen gesloopt. Deze sloopwerken maken onderdeel uit van een andere omgevingsvergunningsaanvraag. Binnen deze archeologienota dient dus uitgegaan te worden van een situatie waarbij de sloopwerken reeds voltooid zijn.

De opdrachtgever plant de realisatie van nieuwe klaslokalen, een nieuw werkplaats, een nieuwe bijenhal en een nieuw gedeelte internaat. De buitenaanleg bestaat uit een aantal speelplaatsen, een omsloten buitenruimte, een omnisportveld, een aantal nieuwe parkeerzones, wegenis, en nieuwe groenaanleg met padjes.

Concreet worden de volgende bodemingrepen voorzien:

Nieuwbouw

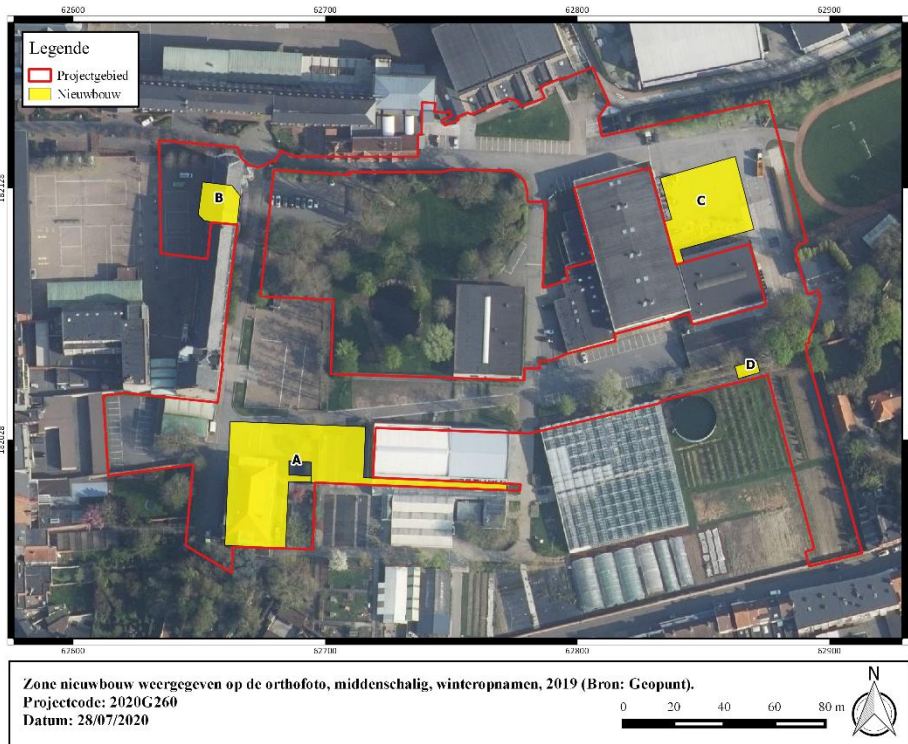
- A) De realisatie van nieuwe klaslokalen. Deze klaslokalen worden ondergebracht in een gebouw met een oppervlakte van ca. 1987 m². De footprint zal echter slechts 1130 m² bedragen, onderverdeeld in een westelijk gebouw van 820 m² en een oostelijk gebouw van 310 m². De overige zone zal zich onder een luifel bevinden die zal rusten op paalfunderingen.

Figuur 11: Detailbeeld van de nieuwe geplande klaslokalen (bron: opdrachtgever).

- B) De realisatie van een nieuw gedeelte internaat, op de plaats waar eerst een deel van een bestaande vleugel gesloopt zal worden. De footprint van het nieuw te realiseren deel internaat bedraagt ca. 228 m².
- C) De realisatie van een nieuwe mechanisatiezaal/VIVES werkplaats over een oppervlakte van ca. 968 m².
- D) De realisatie van een nieuwe bijenhal over een oppervlakte van ca. 45 m².

Alle nieuwbouwgedeeltes worden gerealiseerd door middel van sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 100 cm-mv) en een vloerplaat. Er worden geen kelders voorzien. In het noordoostelijk deel van het westelijk gebouw van het nieuwe klassencomplex wordt wel een lager gelegen zithoek gerealiseerd. Hier zal een bijkomend bodemingreep van ca 1 meter plaatsvinden over een oppervlakte van ca. 65 m².

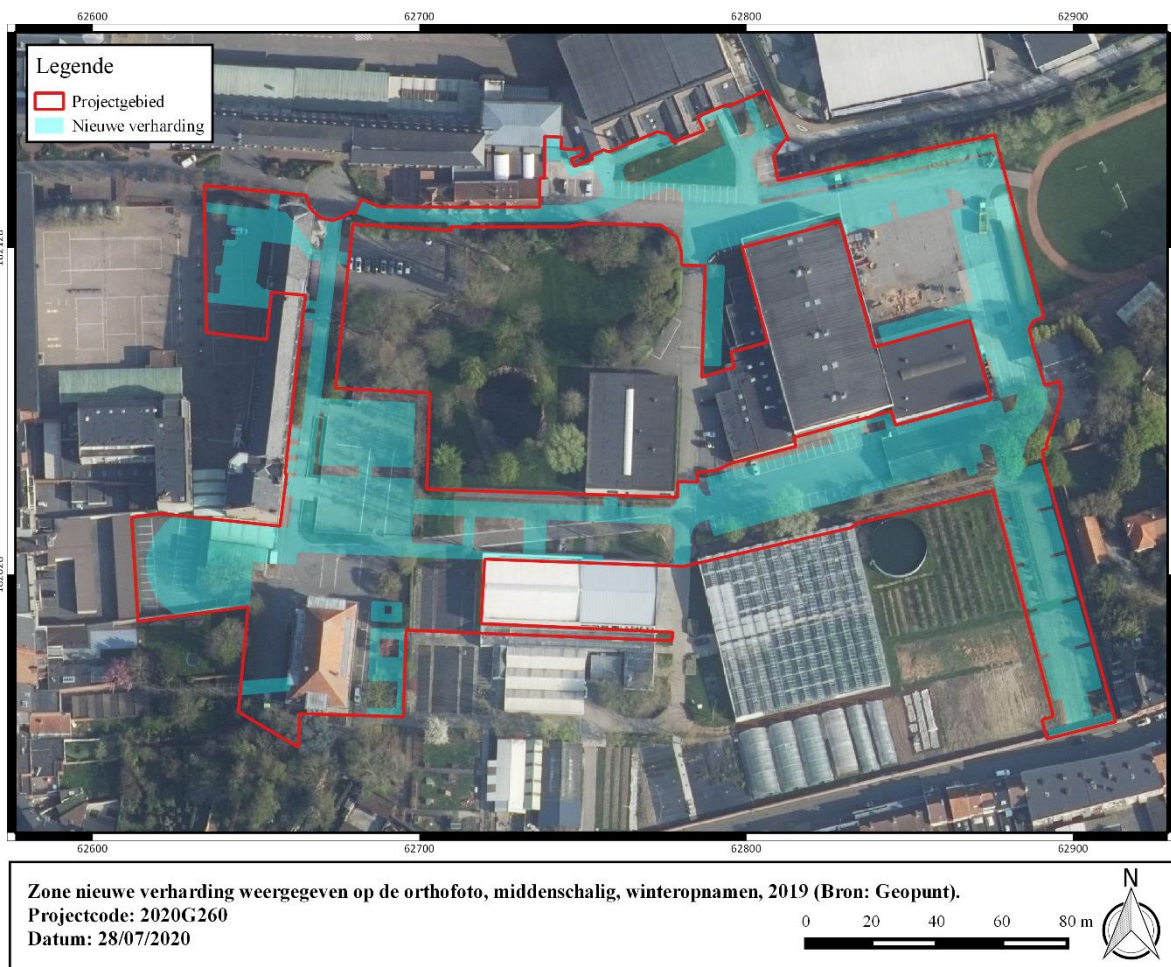

Figuur 12: Zone nieuwbouw (bron: Geopunt).

Buitenaanleg

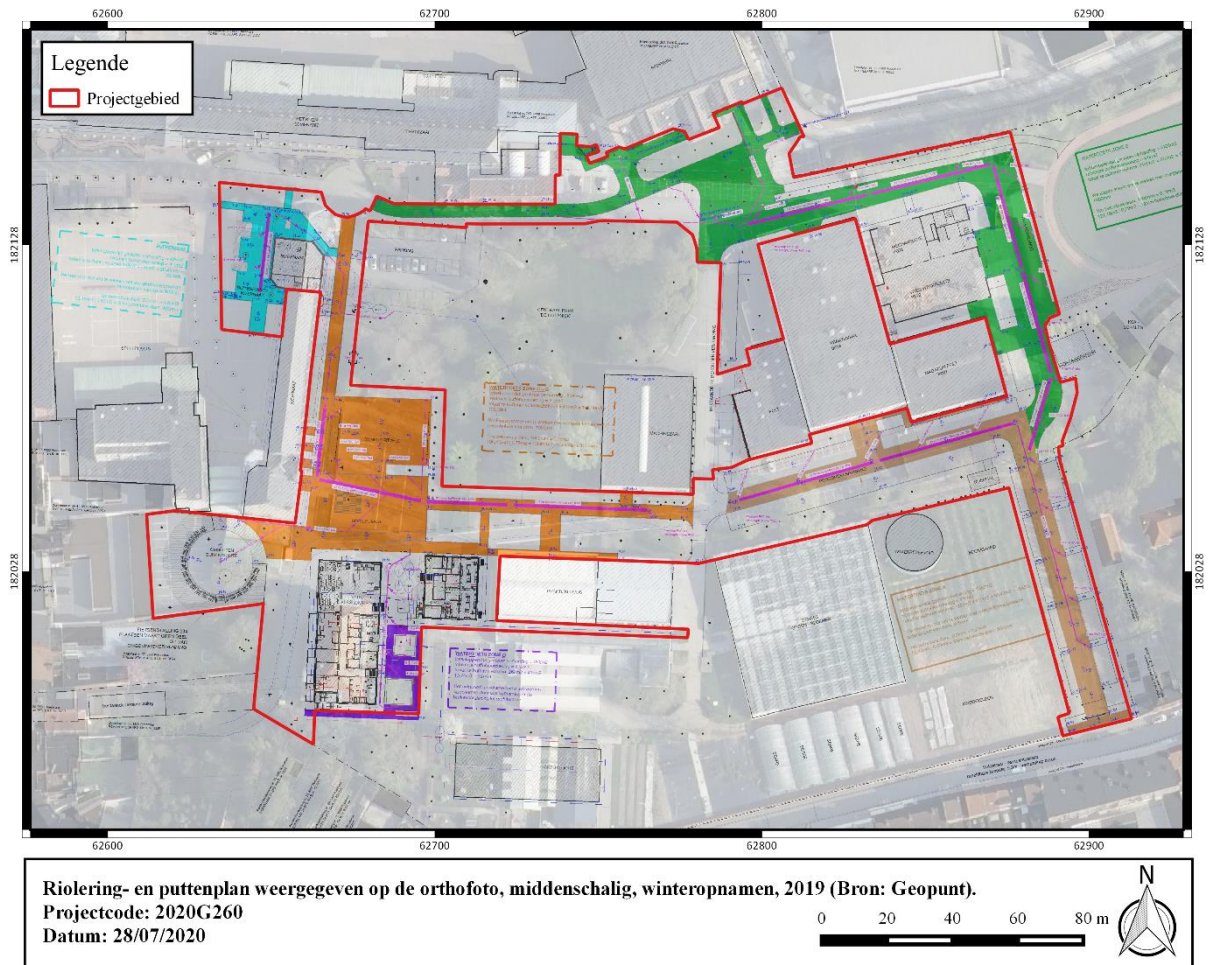
Over een oppervlakte van ca. 1,09 hectare wordt nieuwe verharding aangelegd; deels uit betonklinkers, deels uit al dan niet gekleurd asfalt, deels uit waterdoorlatende betonstraatstenen. Voor de aanleg van deze verharding dient een bodemingreep gerekend te worden van ca. 50 cm-mv. De verharding omvat wegenis, een personeelsparking, een speelplaats, een omnisportveld, een buitenruimte voor het internaat en een omsloten buitenruimte. Tevens worden verschillende paden aangelegd voor een goede circulatie rondom het domein. Over de rest van het terrein wordt groenzone voorzien. De nieuwe verharding poogt de bestaande bomen zoveel mogelijk te ontzien om zoveel mogelijk bomen te kunnen behouden in het geplande project. Van de 144 bomen die op heden aanwezig zijn worden er slechts 41 gerooid. In de geplande ontwikkeling worden ook 77 nieuwe bomen voorzien. Ook de groenzones rondom de bomen blijven zo veel mogelijk onaangeroerd. Waar de nieuwe verharding niet samenvalt met oude verharding zal vanzelfsprekend wel nieuwe groenzone moeten ingezaaid worden. Voor de aanleg, inzaaien en bijwerken van de groenzone dient een maximale bodemingreep van ca. 25 cm-mv gerekend te worden.

Figuur 13: Zone nieuwe verharding weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

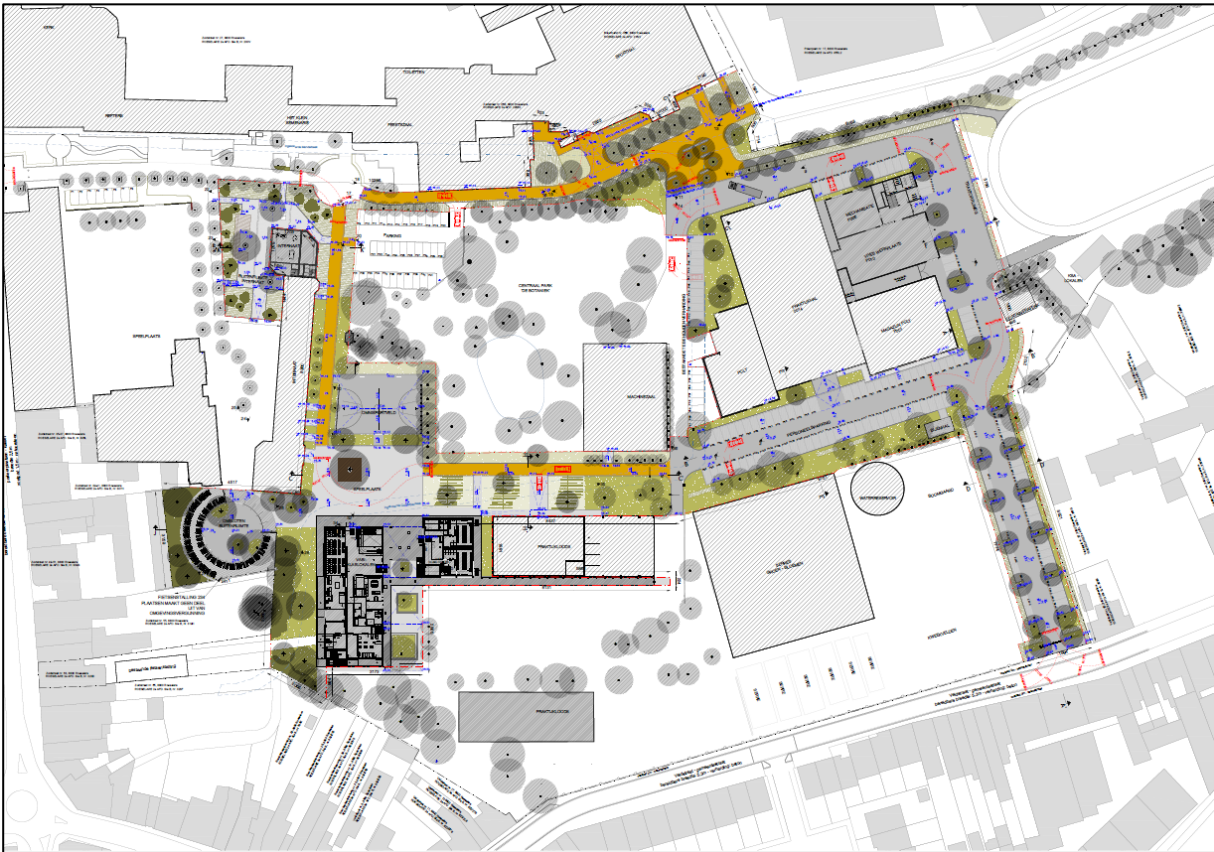
Riolering en putten

In functie van de geplande werken dient tevens een nieuw rioleringsstelsel aangelegd te worden die zal aansluiten op een aantal nieuw te realiseren putten. De nieuwe riolering situeert zich quasi integraal ter hoogte van de nieuwe verharding.

Figuur 14: Riolering- en puttenplan weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

Figuur 15: Nieuwe toestand (Bron: opdrachtgever).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

<i>Bron</i>	<i>Informatie</i>
Landschappelijke situering	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Aalbeke (Formatie van Kortrijk)
Quartair	Type3, 3a
Bodemtypes	OB
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	18.1 – 20.5 m TAW
Hydrografie	Leiebekken, deelbekken Mandel Waterlopen: Mandel, Collievijverbeek

1.4.1.1 Landschappelijke situering

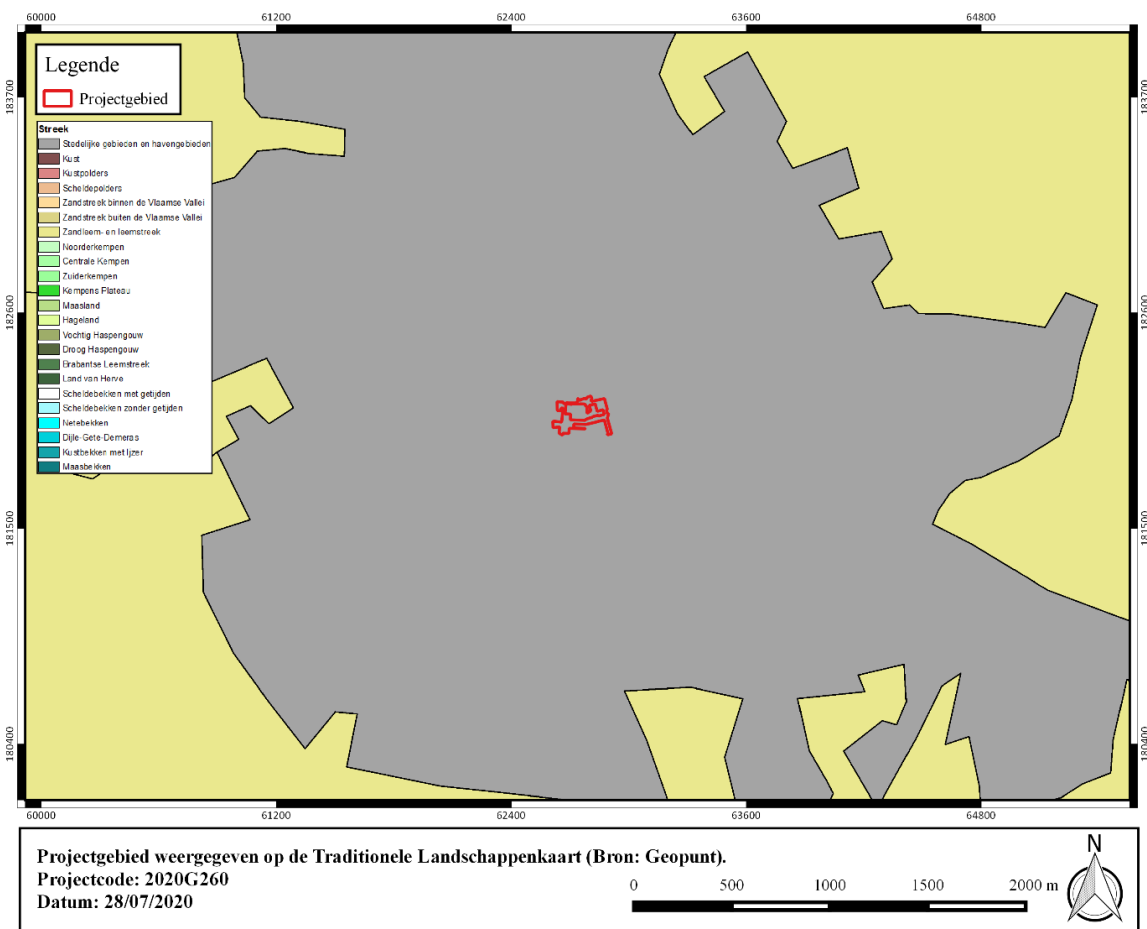
Het plangebied is gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden, in zandlemig Vlaanderen, binnen een matig golvend landschap.

Het plangebied is gelegen op een Weichseliaan terras ten zuiden van de Mandel, op de plaats waar de beekvallei van de Collievijverbeek in de Mandel uitmondt. De Collievijverbeek snijdt het plangebied aan van zuidwest naar noordoost. Vermoedelijk liep de Collievijverbeek oorspronkelijk langsheen de westzijde van het plangebied. Ten zuiden van het plangebied zijn noordelijke uitlopers te zien van de heuvelrug Klerken-Staden, waarvan de Zilverberg meest in het oog springt. De afwatering in de omgeving van het plangebied gebeurt in essentie vanaf de heuvelrug Klerken-Staden richting de Mandelvallei.

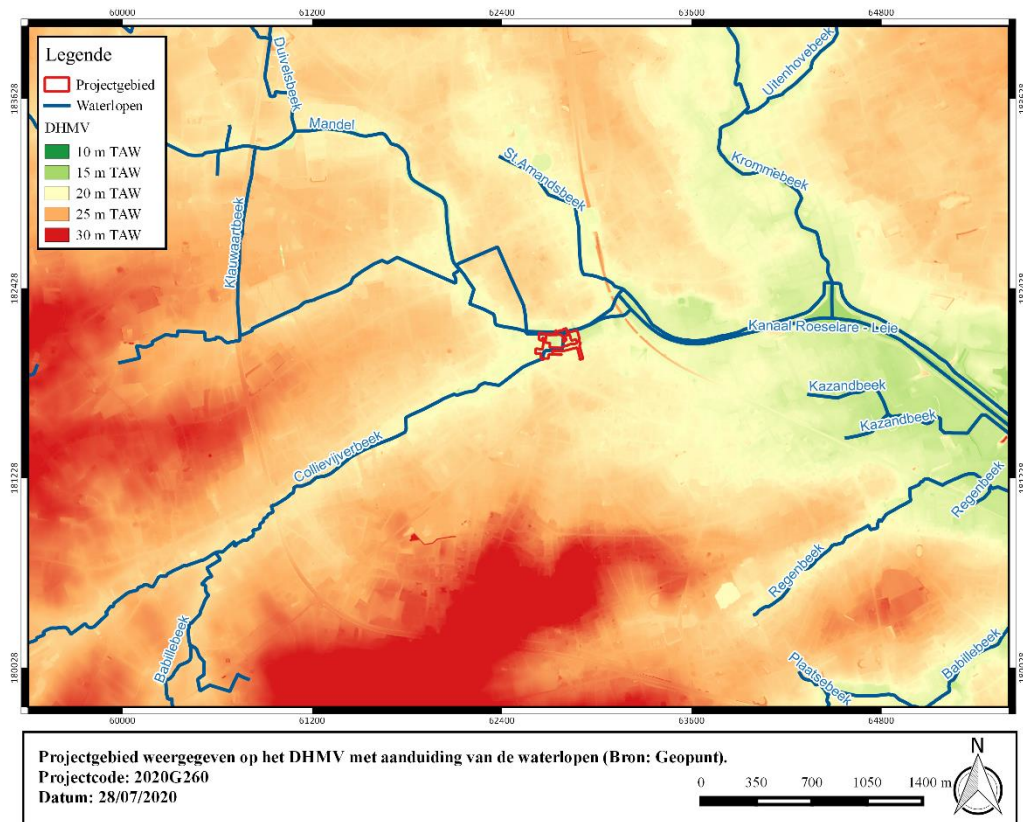
Het microreliëf situeert het plangebied op een hoogte van ca. 18.1 – 20.5 m TAW. De onderzoekszone kent een dalend verloop richting de beekvalleien van de Collievijverbeek en de Mandel. In functie van de realisatie van het bestaande schoolcomplex werd het terrein wellicht reeds genivelleerd en bouwrijp gemaakt. De impact van deze ophoging/afgraving op de bodemgesteldheid is op basis van de beschikbare gegevens niet te achterhalen.

Hydrografisch gezien is de projectzone gelegen binnen het Leiebekken, deelbekken Mandel.

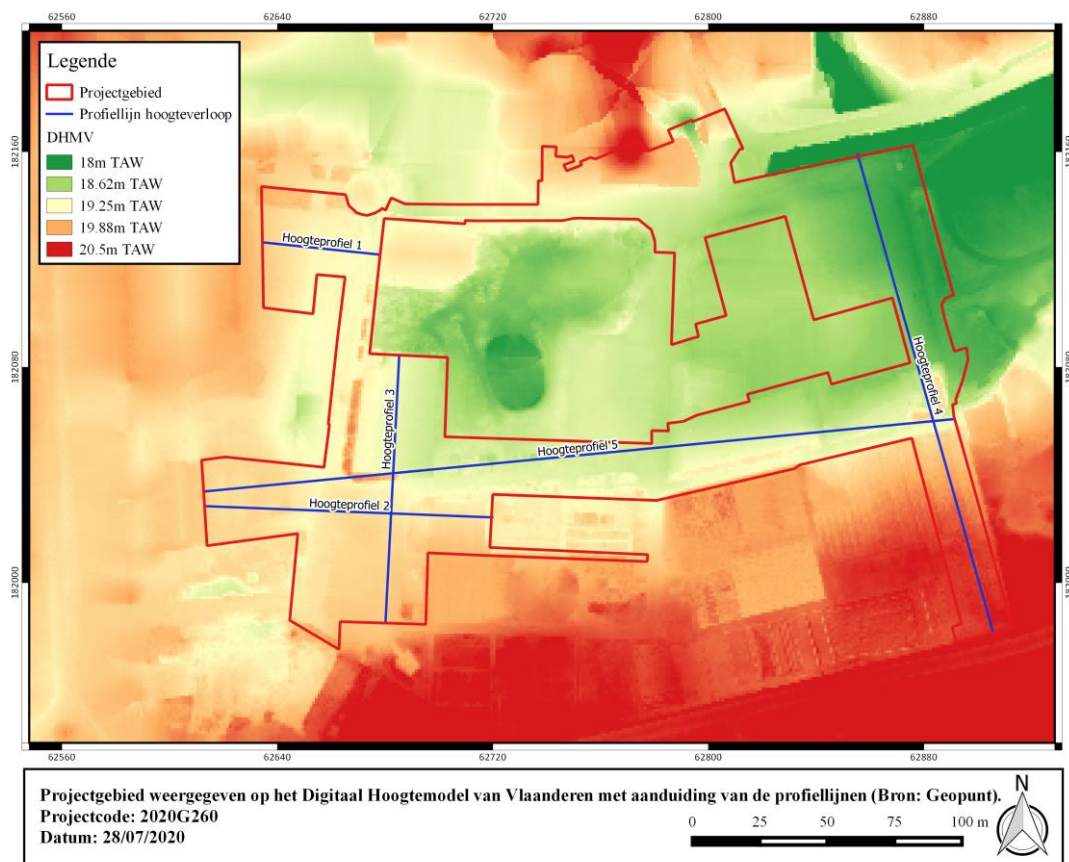
Deze situatie op de hoger gelegen rand van twee beekvalleien moet zeer gunstig geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager verzamelaars.

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

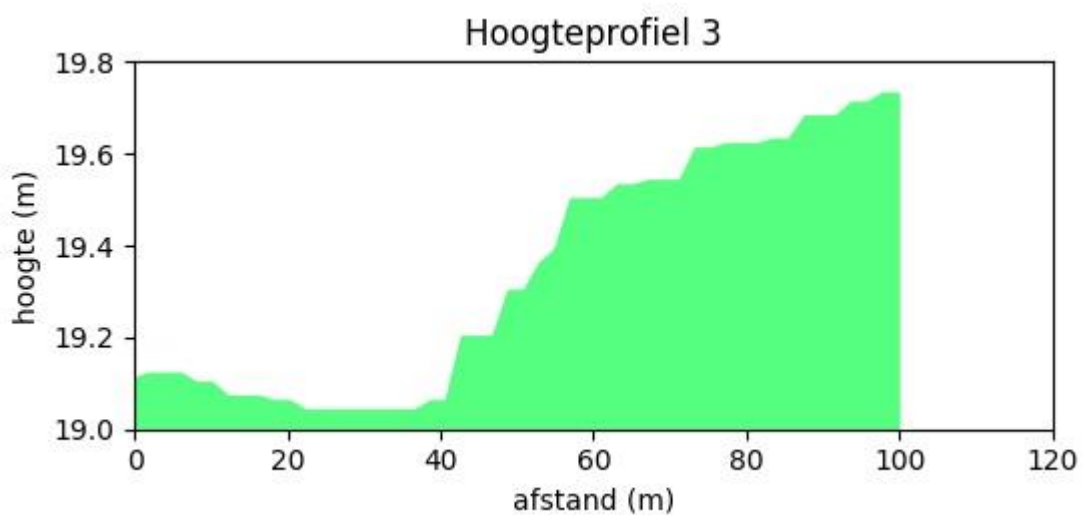
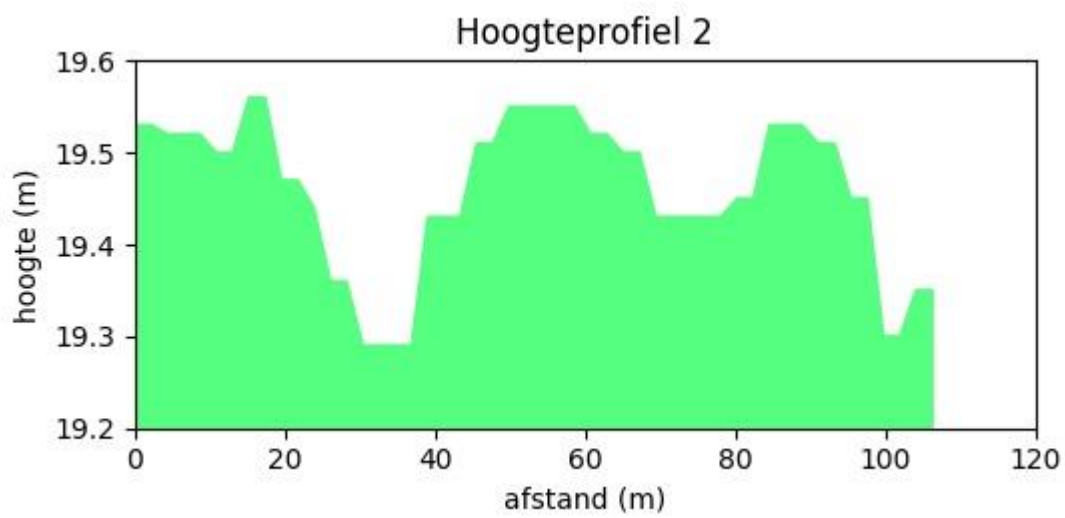
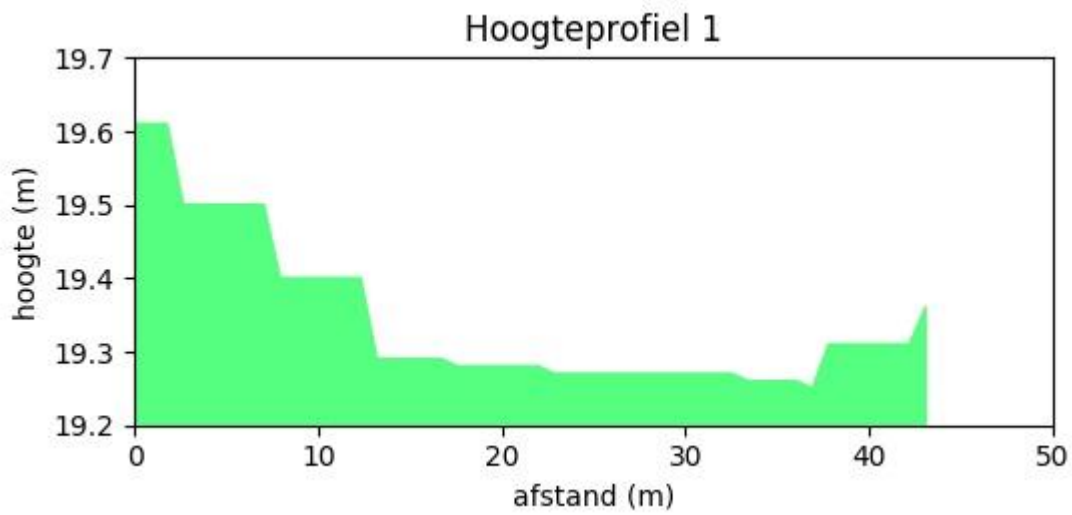

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

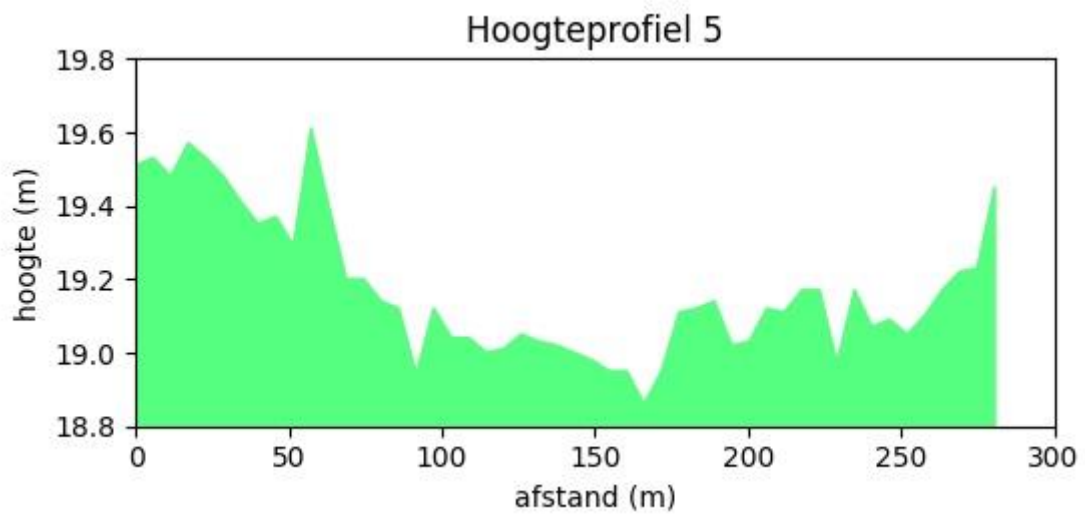
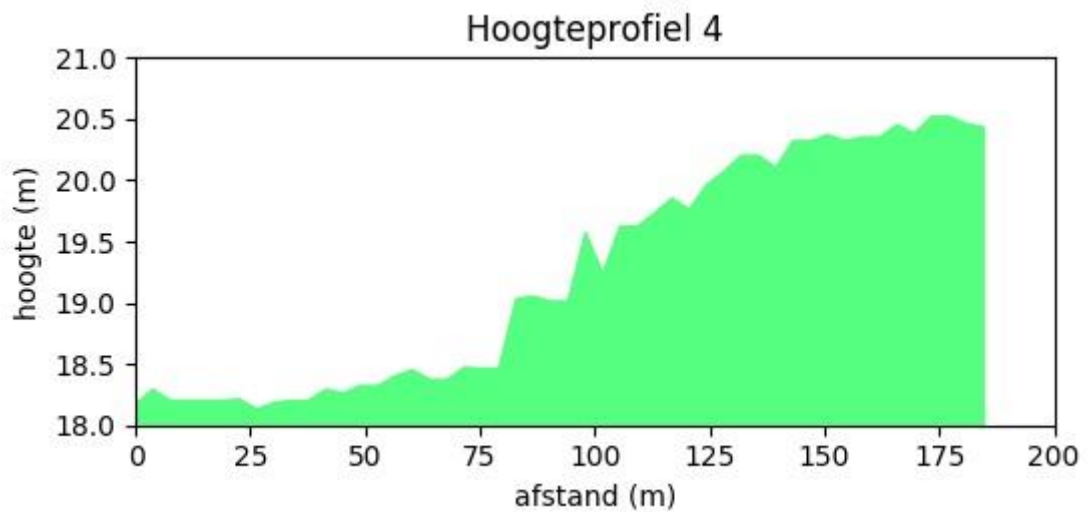

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).

Figuur 19: Profiellijnen hoogteverloop (Bron: Geopunt).

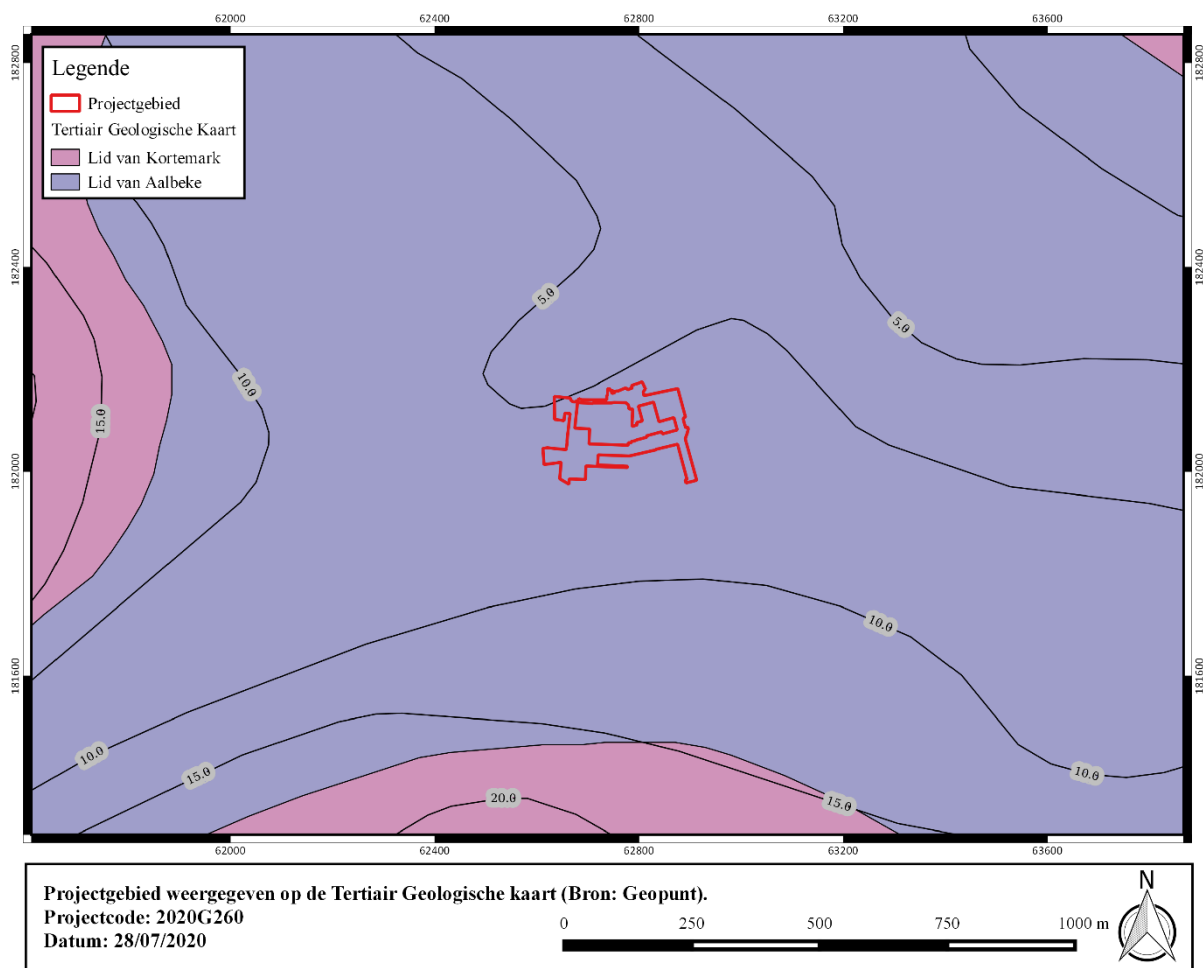
Figuur 20: Profiellijnen hoogteverloop (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Aalbeke** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Aalbeke** is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

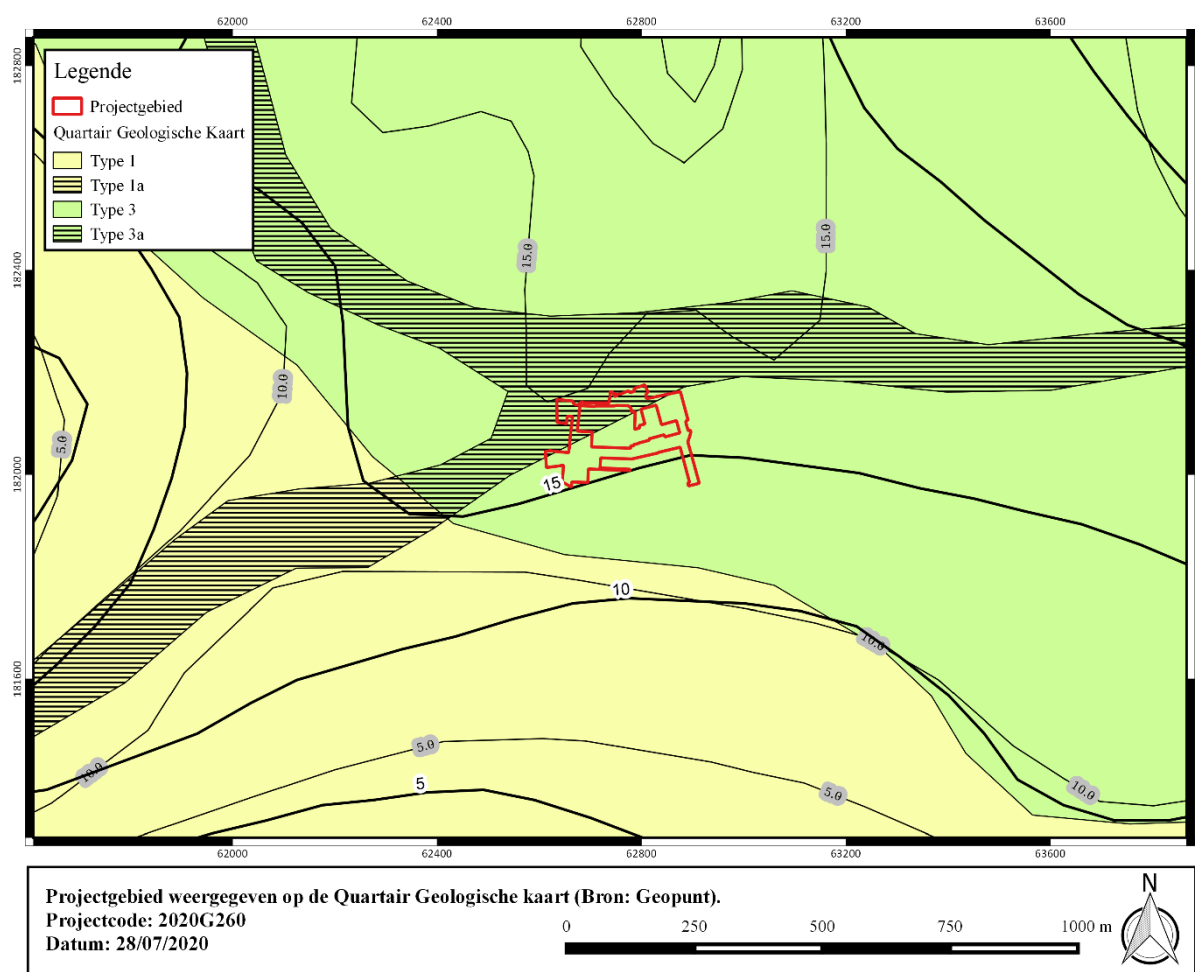

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

Het projectgebied is tevens gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclusief) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

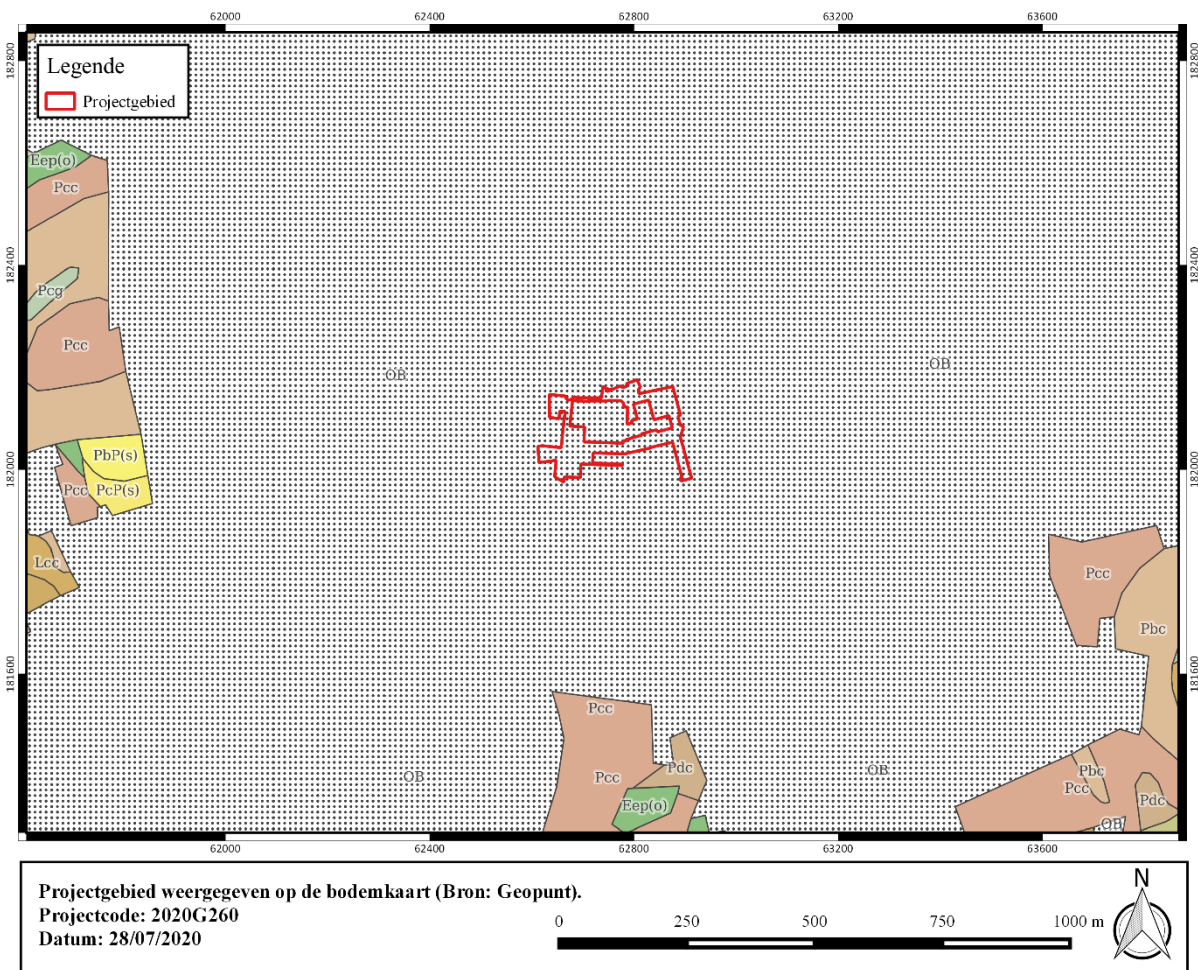
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Quartaire Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodemvormingsprocessen

De bodemkaart geeft ter hoogte van het terrein en de belendende percelen geen informatie weer. Naar alle waarschijnlijkheid situeert het terrein zich op de overgang van matig droge, lichte zandleembodems in het zuiden van het onderzoeksgebied en hydromorfe zandleem en kleibodems richting de vallei van de Mandel en Collevijverbeek.

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

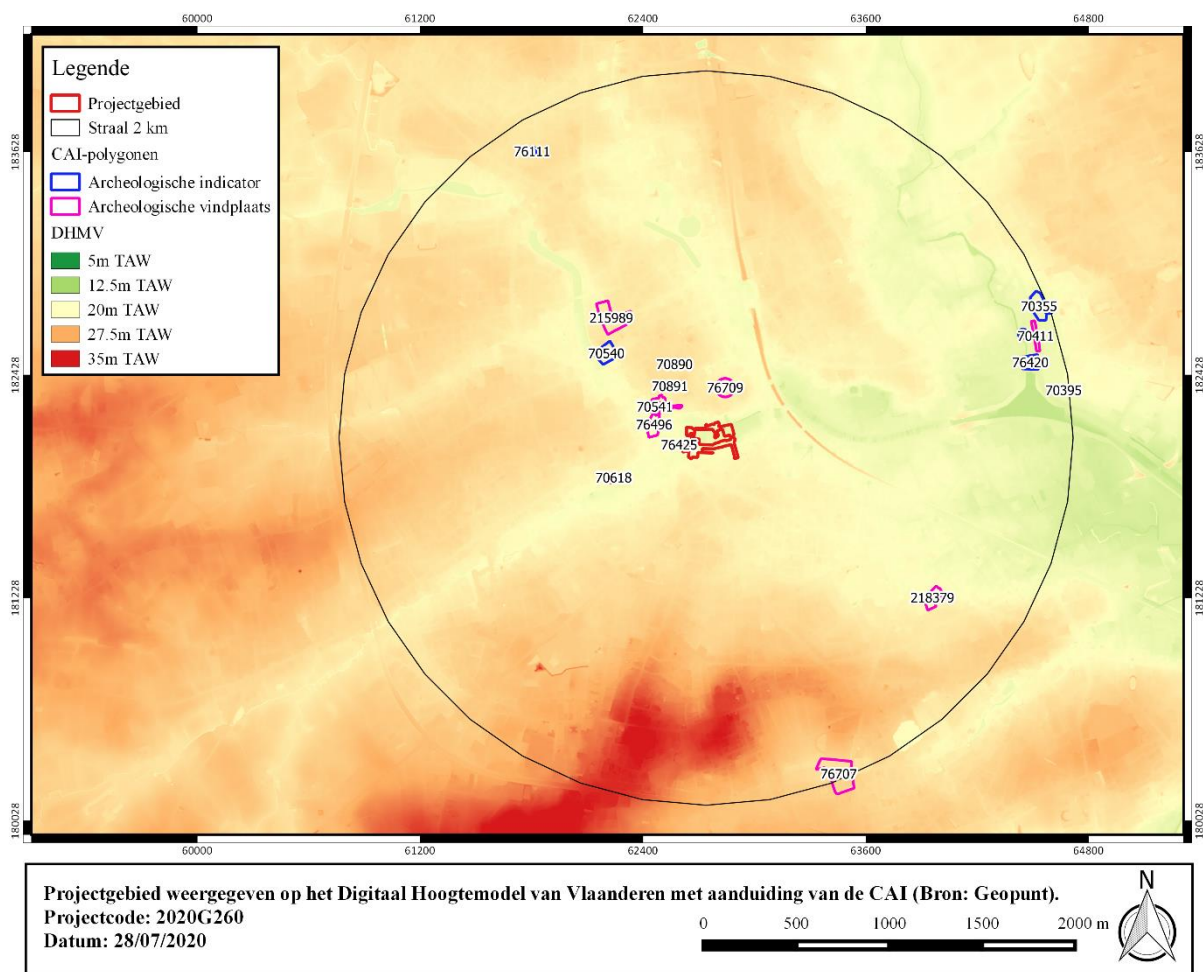
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Het merendeel van de gekende vindplaatsen die zijn aangeduid op het kaartbeeld van de CAI betreft de recuperatie van vondstmateriaal en bodemkundige observaties bij werfcontroles tijdens de jaren '80 door de vrijwilligers van VOBOW. Tegen de westelijke grens van het onderzoeksgebied werd tijdens werken een stortpakket herkend uit de 14^e eeuw en enkele vroegmoderne bakstenen waterputten. Naast het typische middeleeuwse vondstensemble werd echter een fragment van een neolithische gepolijste bijl gerecupereerd. Hoewel de herkomst hiervan onzeker is en mogelijk over enige afstand getransporteerd geweest kan zijn is het wel indicatief voor menselijke aanwezigheid tijdens het neolithicum in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied. Bij werfcontroles in de ruime omgeving werden in hoofdzaak relict en artefacten uit de middeleeuwen geregistreerd die voor een groot deel in verband gebracht kunnen worden met de uitbreiding van het Roeselaarse stadswaefsel. Verder zuidwestwaarts, langs de Collievijverbeek, werd echter ook een recipiënt uit de Romeinse periode gerecupereerd. Ook aan de overzijde van de Mandelvallei werden relict en artefacten uit de Romeinse periode in kaart gebracht. Dit betrof vermoedelijk het restant van een ceramiekoven en bijhorende ontginningskuilen. Toevalsvondsten en materiaal dat werd gerecupereerd bij veldprospecties wijst eveneens op menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum langs de randen van de Mandelvallei. Het geheel aan gekende vindplaatsen en indicaties wijst op een zo goed als doorlopende menselijke aanwezigheid en bewoning sinds de steentijden in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 2 km (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

70411	<p>Controle van werken (1986); NK: 150 m</p> <p>Midden-Romeinse tijd: steen- en pannenkokerij. De dakpanoven ligt ten noorden van de kleiwinningskuil, op een hogergelegen zandrug. De bovenbouw van de oven is niet gevonden. De vloer van de (cirkelvormige) stookkamer was wel gedeeltelijk bewaard. Verder was er een stookgang en een stookplaats. De resten van een holle boomstam werden geïnterpreteerd als tochtregelaar. en zuiden van de dakpanoven werd een concentratie dakpanfragmenten, waaronder veel misbaksels, aangetroffen. In de nabijheid hiervan trof men verbrande aarde aan. Deze vondst werd geïnterpreteerd als kleiwinningskuil, uitgezet in het alluvium van de Mandel en de Kromme Beek. De kuil werd secundair gebruikt als stortplaats voor ovenresten en misbaksels.</p> <p>Bron: Vanbrabant, K. & Goderis, J. 199, Noodonderzoek van een Romeinse dakpanoven te Roeselare In: Romeinendag 27 maart 1997, 20-24.</p>
70618	<p>Controle van werk; NK: 15 m</p>

	Romeinse tijd: potje uit reducerend gebakken aardewerk uit ongeveer 180 n. Chr.
70889	<p>Controle van werken (1983); NK: 15 m</p> <p>Karolingische periode: aardewerk</p> <p>Late middeleeuwen: aardewerk, bakstenen, tegels, schalie, fragmenten van vakwerk.</p> <p>Nieuwe tijd: keldertje met viertal peilers en houten balken vol met rode en zwarte potten als bloempotten die reeds gedeeltelijk afgebroken waren. Daarnaast werd nog aardewerk aangetroffen.</p> <p>Bron: Westvlaamse archaeologica, 1985, 1: p. 28-36: Goderis, J., Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude mandelbedding.</p>
70890	<p>Controle van werken (1983); NK: 250 m</p> <p>Middeleeuwen: aardewerk.</p> <p>Bron: Westvlaamse archaeologica, 1985, 1: p. 28-36: Goderis, J., Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude mandelbedding.</p>
70891	<p>Opgraving (1979); NK: 15 m</p> <p>Late middeleeuwen: funderingen belfort en Roeselaarse Halle.</p> <p>Nieuwe tijd: aardewerk, bouwmetaal.</p> <p>Bron: Westvlaamse archaeologica, 1985, 1: p. 28-36: Goderis, J., Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude mandelbedding.</p>
70893	<p>Controle van werken; NK: 15 m</p> <p>Middeleeuwen: oorspronkelijk middeleeuwse kerk waarvan enkel de torenbasis overblijft, opgetrokken in zware moef. In 1488 werd hij platgebrand door de huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk. De oprichtingsdatum is onbekend. Volgens E. de Moreau, zouden de parochies toegewijd aan de H. Michaël in de Karolingische periode (8ste - 9de eeuw) ontstaan zijn.</p> <p>Bron: Westvlaamse archaeologica, 1985, 1: p. 28-36: Goderis, J., Recente Middeleeuwse bodemvondsten uit de stadskern van Roeselare en uit de nabijheid van de oude mandelbedding.</p>
76425	<p>Controle van werken (1986); NK: 15 m</p> <p>Neolithicum: gepolijste bijl in 14de-eeuws stortpakket.</p>

	<p>Late middeleeuwen: stortpakket uit de 14de eeuw met een grote hoeveelheid scherven (grijze en roodbakkende scherven, reducerend gebakken aardewerk, hoog versierd aardewerk, steengoed, majolica beenderen). Daarnaast bestond vulling ook uit dierlijk bot.</p> <p>17de eeuw: 2 bakstenen waterputten, baksteenmuren gefundeerd op ingeheidde palen opgetrokken boven de waterputten. Daarnaast nog postmiddeleeuwse lederfragmenten (schoenzolen en riempje) en aardewerk.</p> <p>Bron: Goderis J. 1997: Archeologische waarnemingen in de Zuidstraat te Roeselare van 1986 tot 1988, in Westvlaamse Archaeologica, 13, p. 87-98.</p>
76479	<p>Opgraving (1987); NK: 15 m</p> <p>Volle middeleeuwen: grijze scherven met radstempelversiering.</p> <p>Late middeleeuwen: bakstenen muurpand en een gedeelte van een kelder van vermoedelijk een herenhuis, kuil met aardewerk, schelpen en dierenbotten.</p> <p>Bron: Goderis J. 2002: Archeologische waarnemingen in de zuidstraat te Roeselare van 1986 tot 1988, in Tentoonstelling, Geo- Archeologisch Kijken, Villa Eksternest, Zilverberg, 8 september-13 oktober 2002, p. 44-55.</p>
76480	<p>Opgraving (2003); NK: 150 m</p> <p>Late middeleeuwen: bouw materiaal, 14de-eeuws vullingspakket afgedekt door een 17de-eeuwse nivelleringslaag. Hierin werd veel materiaal gerecupereerd zoals hoofversierd aardewerk, protosteengoed, steengoed, reducerend gebakken grijs, oxiderend gebakken rood, majolica, witbakkend aardewerk met geel/groen glazuur, keukenporselein, kleipijpen.</p> <p>17de eeuw: funderingsresten die vermoedelijk behoorden tot de brouwerij 't Keerhof.</p> <p>18de eeuw: bakstenen ronde waterput, maalsteen.</p> <p>Bron: Goderis J. 2006: Archeologische waarneming op 't Keerhof te Roeselare, in West-Vlaamse Archeokrant, nr. 49, februari 2006, p. 5-15.</p>
76496	<p>Controle van werken (1987); NK: 150 m</p> <p>Late middeleeuwen: stortpakket met 14de-eeuwse archaeologica en een tweetal baksteenfunderingen. Daarnaast nog aardewerk waaronder enkele inktpotten in geglazuurd aardewerk, 20-tal munten van 1322 tot 1691 en een rijk versierd messenheft.</p> <p>Bron: Goderis J. en J. Termote 1988: Stadsarcheologisch onderzoek in Roeselare, in Archaeologia Mediaevalis, 18-19/03/1988, p. 57-58.</p>
76707	<p>Controle van werken (2002, 2008); NK: 15 m</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal.</p>

	<p>Nieuwe tijd: bouwkeramiek, aardewerk, 1 zilverstuk, 1 koperen munt van Filips IV (1650), bandeliersluiting, schoengesp, visloden.</p> <p>20ste eeuw: Britse ontsteker uit 1917, ca. 100 geweerpatronen (WO I en II), 10 springtuigen.</p> <p>Bron: S.n. 2003, Activiteitenverslag 2002 van de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in West-Vlaanderen, Algemene vergadering 19 maart 2003.</p>
76709	<p>Controle van werken (2002); NK: 250 m</p> <p>20ste eeuw: ovoïde witte gegladde ongerookte pijpenkop zonder hielmerk, volledig klein potje in grijs steengoed, onderste deel van een houten beeldje van een trommelaar in Afrikaanse stijl, verbrand en versinterd grondspoor.</p> <p>Bron: .n. 2003, Activiteitenverslag 2002 van de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in West-Vlaanderen, Algemene vergadering 19 maart 2003.</p>
215989	<p>Mechanische prospectie (2014); NK: 15 m</p> <p>Nieuwe tijd: gracht, poel, resten van bakstenen muren, kuilen, paalkuilen.</p> <p>Bron: Reyns N., Bruggeman J., Cléda B. 2016: Archeologisch vooronderzoek Roeselare - Noordstraat 'Het Laere', Rapporten All-Archeo bvba 203, Temse.</p>
218379	<p>Mechanische prospectie (2017); NK: 15 m</p> <p>19de eeuw: muurresten, puinkuilen en resten van een gracht die een hoeve omringt.</p> <p>Bron: Acke B., Bracke M., Van Quaethem K. 2017: Archeologienota Roeselare Het Seminariegoed. Archeologienota. Verslag van resultaten.</p>

II. Archeologische indicatoren

Toevalsvondst

70540	<p>Toevalsvondst (1899); NK: /</p> <p>Midden-Romeinse tijd: mesheft in de vorm van een buste van Minerva, in brons.</p> <p>Bron: Goderis J. 1994: Twee Romeinse mesheften gevonden te Roeselare, in Westvlaamse Archaeologica, 10, p. 61-69.</p>
70541	<p>Toevalsvondst; NK: 150 m</p> <p>Romeinse tijd: fragment van een waterleiding in gebakken aarde.</p>

	Bron: Goeminne H. 1967-1968, West-Vlaanderen tussen Leie en Kustvlakte gedurende de Romeinse periode, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Universiteit Gent.
76111	<p>Toevalsvondst (1965); NK: 250 m</p> <p>Midden-neolithicum: gepolijste bijl uit lichtgrijze silex met donkergrijze vlekken.</p> <p>Bron: Goderis J. 1990: Silex-werktuigen, gevonden te Roeselare in de jaren zestig, in Westvlaamse Archaeologica, 6, 2, p. 63.</p>

Veldprospecties

70219	<p>Veldprospectie; NK: 150 m</p> <p>Mesolithicum: lithisch materiaal.</p> <p>Bron: Goderis J., J. Termote 1987: Prospectie en vooronderzoek te Roeselare Bedrijventerrein Haven, in Westvlaamse Archaeologica, 3, 1, p. 29-36.</p>
70355	<p>Veldprospectie; NK: 150 m</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk, imbrices, tegulae.</p> <p>Bron: Goderis J., J. Termote 1987: Prospectie en vooronderzoek te Roeselare Bedrijventerrein Haven, in Westvlaamse Archaeologica, 3, 1, p. 29-36.</p>
70367	<p>Veldprospectie; NK: 150 m</p> <p>Mesolithicum: lithisch materiaal.</p> <p>Bron: Goderis J., J. Termote 1987: Prospectie en vooronderzoek te Roeselare Bedrijventerrein Haven, in Westvlaamse Archaeologica, 3, 1, p. 29-36.</p>
70395	<p>Veldprospectie; NK: 150 m</p> <p>Mesolithicum: lithisch materiaal.</p> <p>Bron: Goderis J., J. Termote 1987: Prospectie en vooronderzoek te Roeselare Bedrijventerrein Haven, in Westvlaamse Archaeologica, 3, 1, p. 29-36.</p>
76420	<p>Veldprospectie; NK: 15 m</p> <p>Late middeleeuwen: site met walgracht.</p> <p>Bron: Goderis J., J. Termote 1987: Prospectie en vooronderzoek te Roeselare Bedrijventerrein Haven, in Westvlaamse Archaeologica, 3, 1, p. 29-36.</p>

1.4.2.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

De eerste vermelding van Roeselare dateert uit 822, in een oorkonde waarin Lodewijk De Vrome het gebied schenkt aan de Sint-Pietersbadij van Saint-Amand-les-Eaux in Noord-Frankrijk. Boudewijn III de Jongere geeft de stad in 957 het privilege tot het houden van een wekelijkse markt. In 1250 krijgt Roeselare de stadsrechten toebedeeld van Margaretha van Constantinopel. De heerlijkheid van Roeselare beslaat enerzijds het zogenaamde Roeselare-binnen en anderzijds het Roeselare-Buiten, waarvan het laatste is onderverdeeld in 23 heerlijkheden.

In de 14de-15de eeuw is Roeselare een centrum van weefnijverheid. Wegens een prijzenslag met concurrerende steden is er een recessie gedurende het eind van de 15de eeuw. In 1488 plunderen huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk de stad, waarbij onder meer de hal, het Belfort en de Sint-Michielskerk grotendeels worden verwoest. De gebouwen worden opnieuw opgericht met steun van de heer van Wijnendale.

In de 16de eeuw is er een overgang van de laken- naar de linnennijverheid. Bij het uitbreken van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) wijken veel wevers en intellectuelen uit naar Duitsland, Engeland en voornamelijk Nederland. De Oostenrijkse periode brengt relatieve rust en welvaart met zich mee. In 1751-1754 wordt de steenweg Brugge-Roeselare-Menen-Rijsel die samenvalt met de as Ieper-, Zuid-, en Noordstraat aangelegd. De Franse bezetting aan het eind van de 18^e eeuw drijft de linnenproductie de hoogte in. In de eerste helft van de 19de eeuw heeft de linnennijverheid te lijden onder de concurrentie van het machinale weverijen uit Engeland, maar gedurende de tweede helft van de 19de eeuw is er een heropleving o.m. door de aanleg van nieuwe infrastructuurwerken (spoorlijnen, kanaal Roeselare-Ooigem). Voorts is er de aangroei van scholen, medische en aanverwante instellingen.

Op 19 oktober 1914 wordt de oostelijke stadzijde verdedigd door de Fransen en woeden er gevechten langs het kanaal en in de Aardappelhoek. Ca. 150 gebouwen worden door de Duitsers in as gelegd. Na de inname door de Duitsers situeert Roeselare zich in het Duitse Etappengebied. De Flanderstellung loopt langsheen de westelijke stadsgrens. Roeselare wordt ingericht als een knooppunt van Duits militair transport. Tot juli 1917 bleven de verwoestingen nog relatief beperkt, daarna namen de Britse luchtbombardementen toe.

Het betoelagen van woningbouw na WO II stimuleert de bouw van sociale woonwijken rondom de stad, wat leidt tot een aanzienlijke stadsuitbreiding.³

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

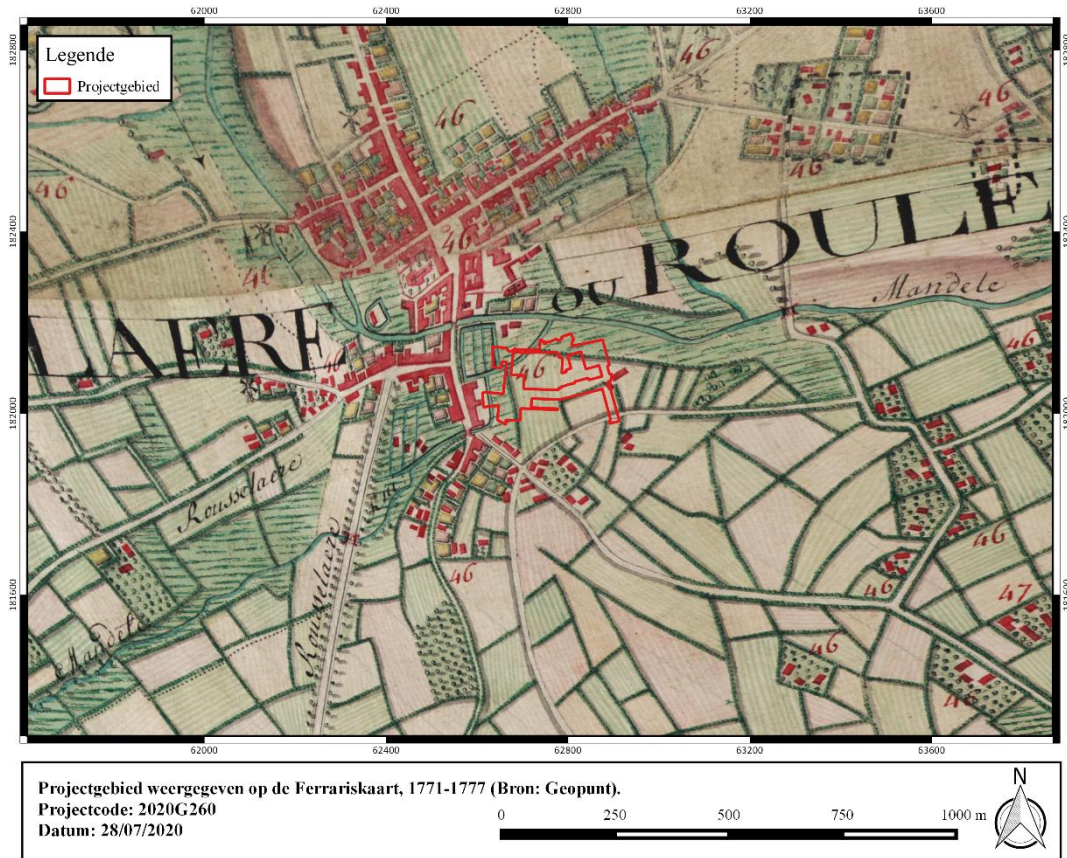
1.4.2.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

De Ferrarsiskaart lokaliseert het plangebied precies aan de zuidoostelijke zijde van het stadsweefsel van Roeselare. Ten noorden van het plangebied loopt de Mandel die centraal doorheen de stad loopt. Op de kaart van Ferraris is het meersgebied langs de Mandel ten noorden van het onderzoeksgebied duidelijk te herkennen, evenals de loop van de Collievijverbeek die oorspronkelijk meer langs de westzijde van het projectgebied stroomde. Het terrein zelf is hoofdzakelijk weergegeven als akkerland, de westelijke en noordelijke strook langs de waterlopen is in gebruik als grasland. Het verloop van de Zuidstraat is reeds duidelijk waarneembaar. Langsheen deze weg, precies ten westen van het plangebied is duidelijk bebouwing weergegeven. Het noordwestelijk deel van het plangebied snijdt een vierhoekige omgracht structuur aan met centrale parallelle grachten. Het verloop van de huidige Veldstraat is ook reeds waarneembaar. Het oostelijk deel van het plangebied snijdt een samenstel van twee gebouwen aan.

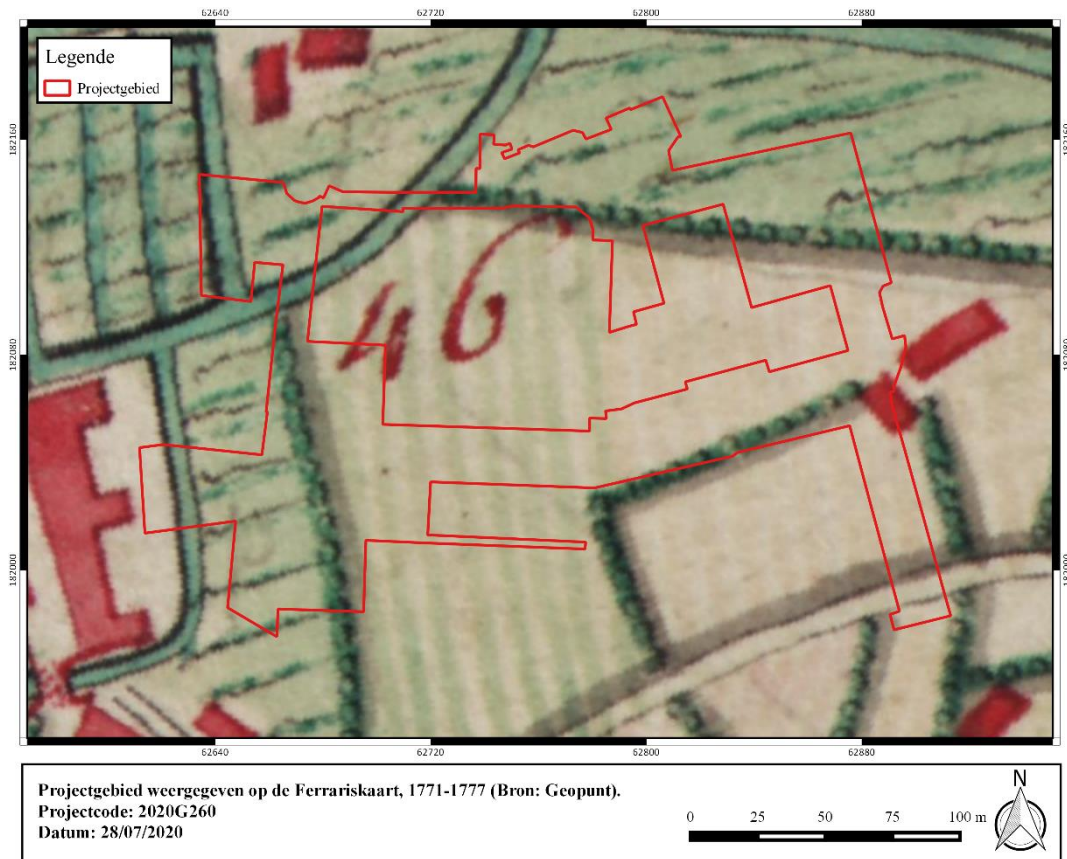
Op de 19^e-eeuwse bronnen is bebouwing weergegeven in het noordelijk deel van het plangebied. Het betreft een drietal gebouwen die precies ten zuiden van de Mandel zijn ingericht. De aard van deze bebouwing wordt niet gespecificeerd. Ten noorden van het plangebied werd in 1806 het Klein Seminarie opgericht. Reeds vanaf de 17e eeuw echter werd op deze locatie onderwijs verstrekt. Vandermaelen duidt de zone ten noorden van het plangebied aan als *Séminaire*. Op de Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart is te zien hoe de loop van Collievijverbeek is gewijzigd. Binnen de projectgrenzen zijn talrijke grachten waar te nemen die allicht met de omleiding van deze waterloop in verband kunnen gebracht worden. Mogelijk werd gepoogd het terrein ten zuiden van de Mandel bouwrijp te maken voor een eventuele uitbreiding van het scholencomplex. De inbuizing van de Mandel zelf gebeurde in 1898-1902. In 1896-1900 kwamen ook de Seminariemeersen tot ontwikkeling, d.i. het meersgebied ten zuiden van de Mandel die deels samenvalt met het plangebied. De gebouwen in het westelijk deel van het plangebied dateren uit de eerste helft van de 20^e eeuw en waren een uitbreiding van het reeds bestaande seminarie, waarvan de oudere kern zich ten noorden van de Mandel situeerde.

Op de loopgravenkaart van 1917 is een vierhoekig gebouw weergegeven in het zuidelijk deel van het plangebied en drie rechthoekige parallelle gebouwen in het noordwestelijk deel van het plangebied. Het zuidelijke gebouw is tot op heden aanwezig. Het terrein wordt nog steeds aangesneden door een netwerk van grachten. De loopgravenkaart geeft geen WO I-structuren weer binnen de projectgrenzen. Op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is reeds een deel van het huidige gebouwenbestand waar te nemen.

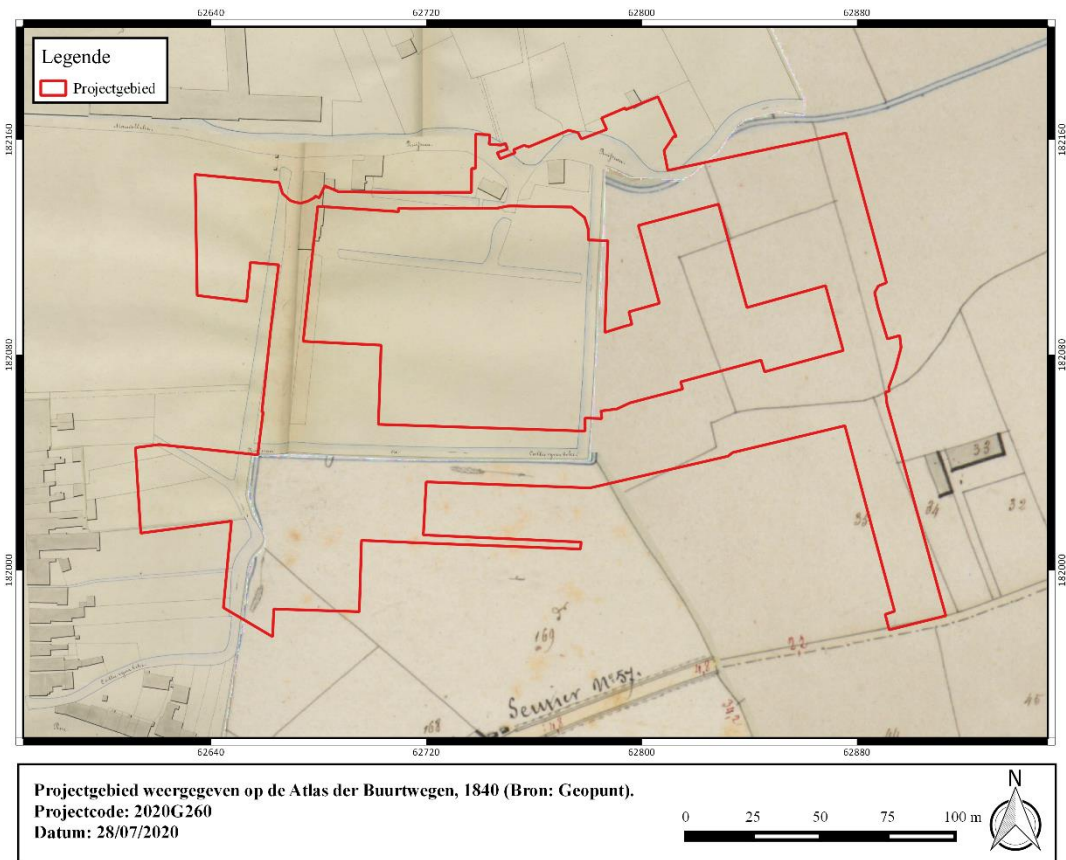

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

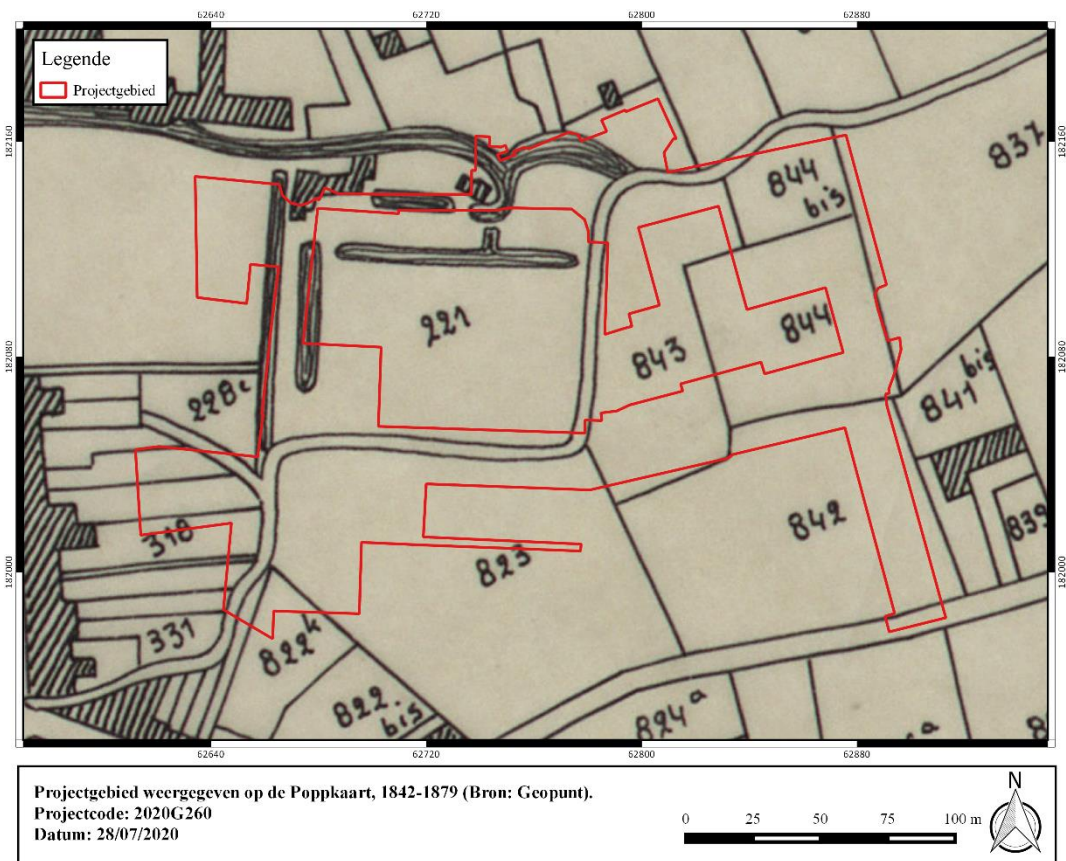

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

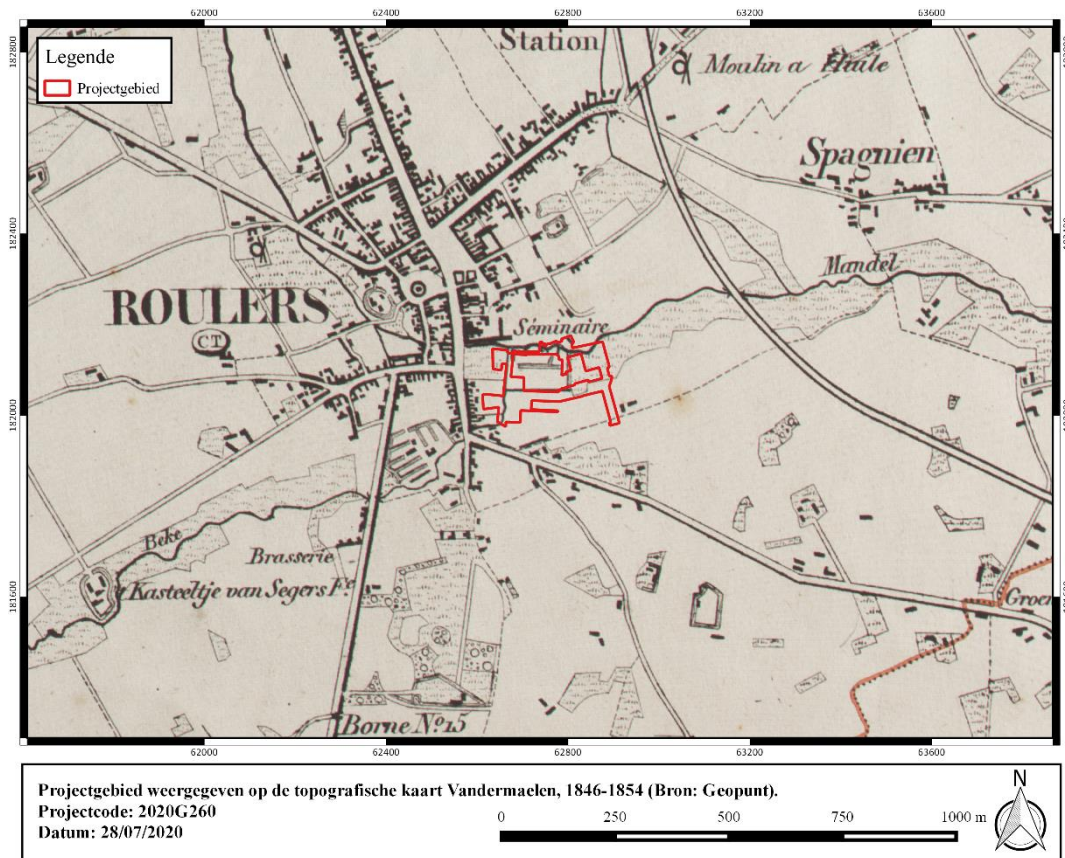

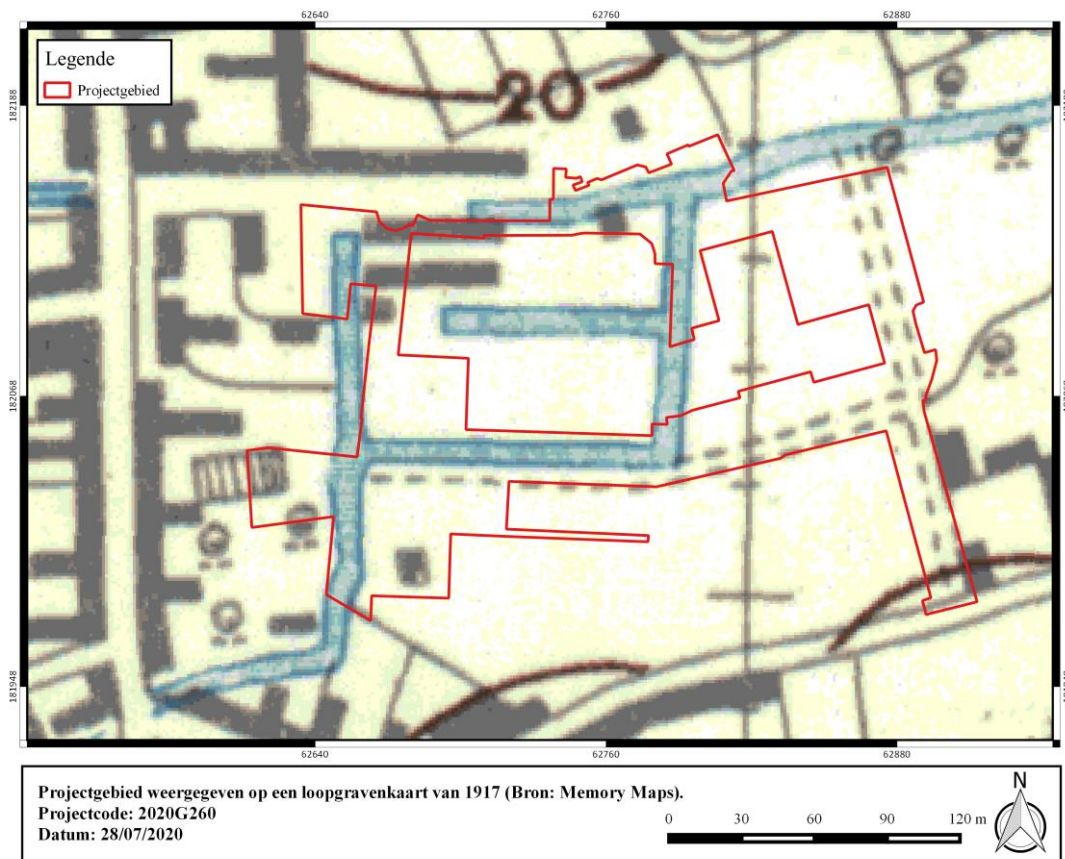
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart van 1917 (Bron: Memory Maps).

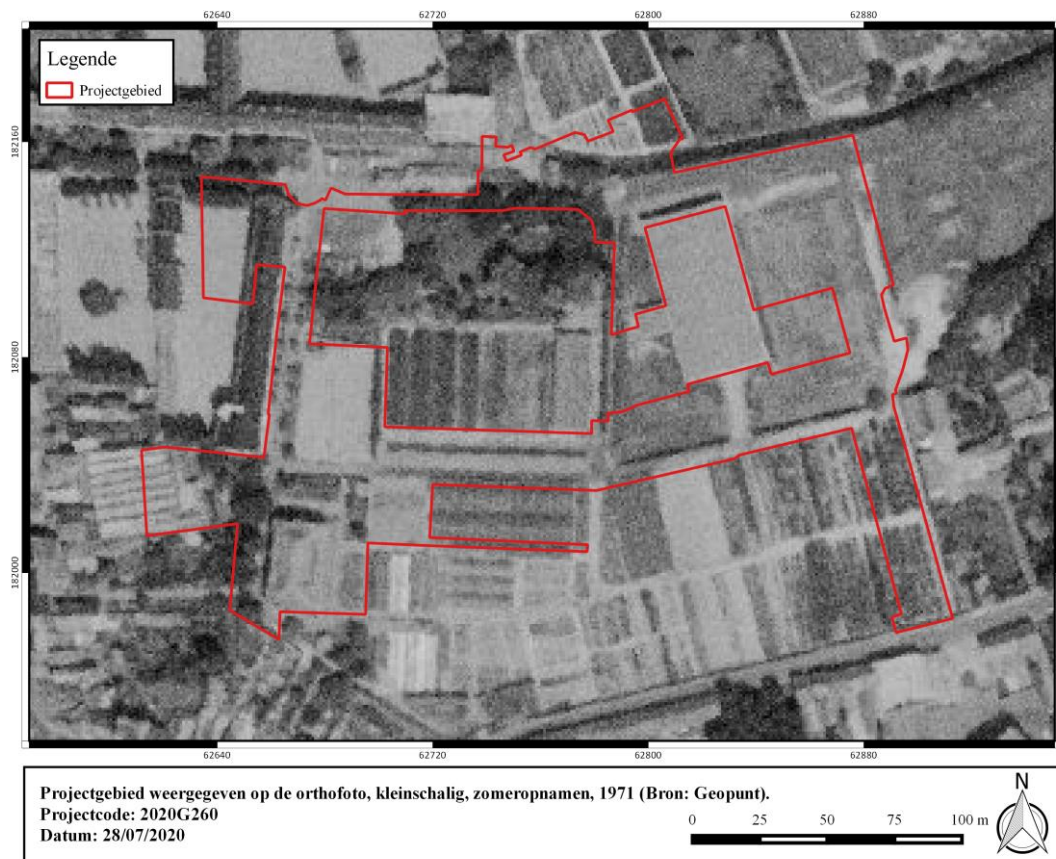

Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

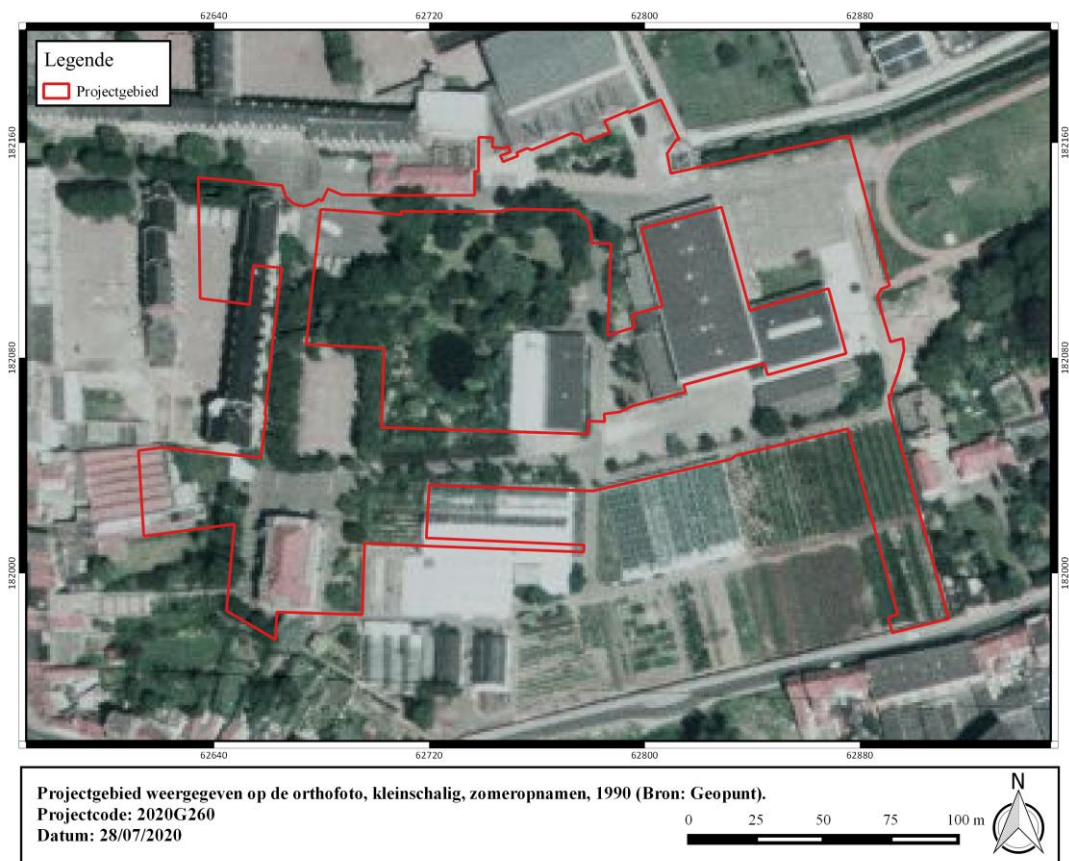
De orthofotosequentie geeft quasi geen evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia.

Sinds 1971 tot heden is ca. 2200 m² bebouwd. De bebouwing betreft een gedeelte van het internaat (noordwesten), lockers met afdak (zuidwesten), klaslokalen (zuiden), een gedeelte van de praktijkloids (zuiden), stallen (oosten). Zo'n 1 ha is ingenomen door verharding. Het overige gedeelte is in gebruik als groenzone. In de bodem zijn nog het ingebuisde verloop van de Collievijverbeek en de Mandel aanwezig.

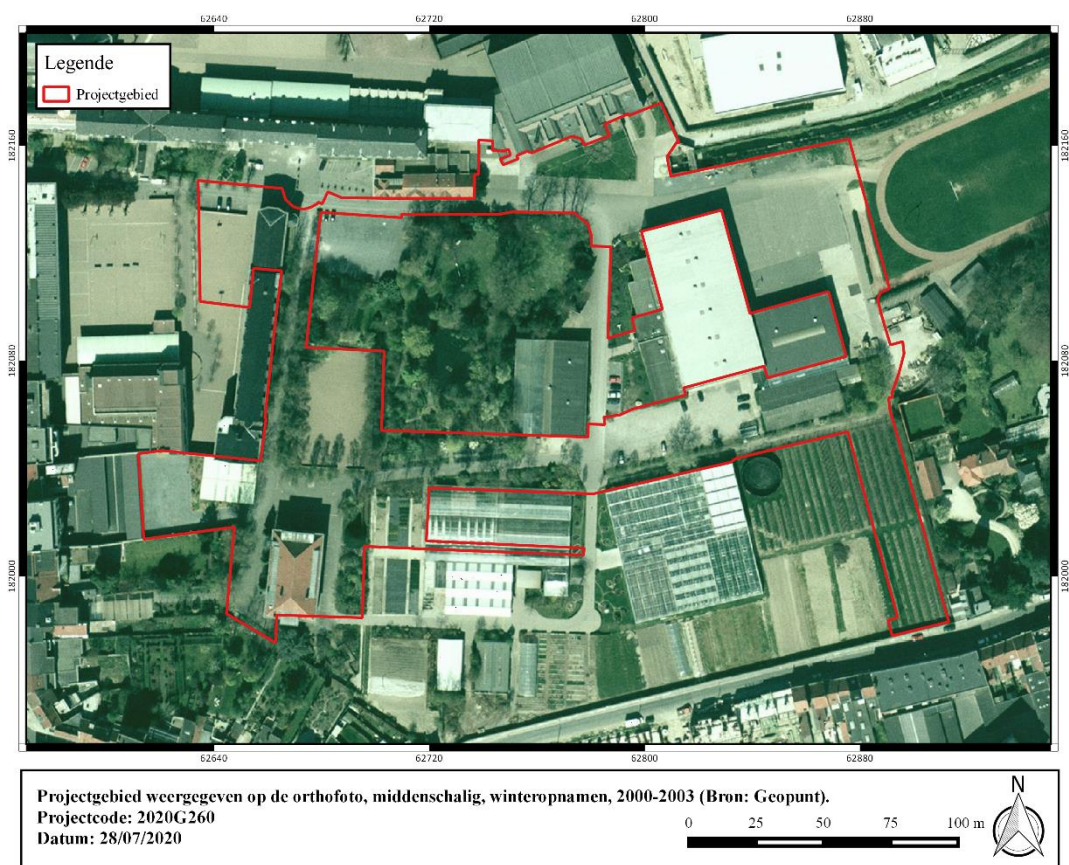

Figuur 32: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

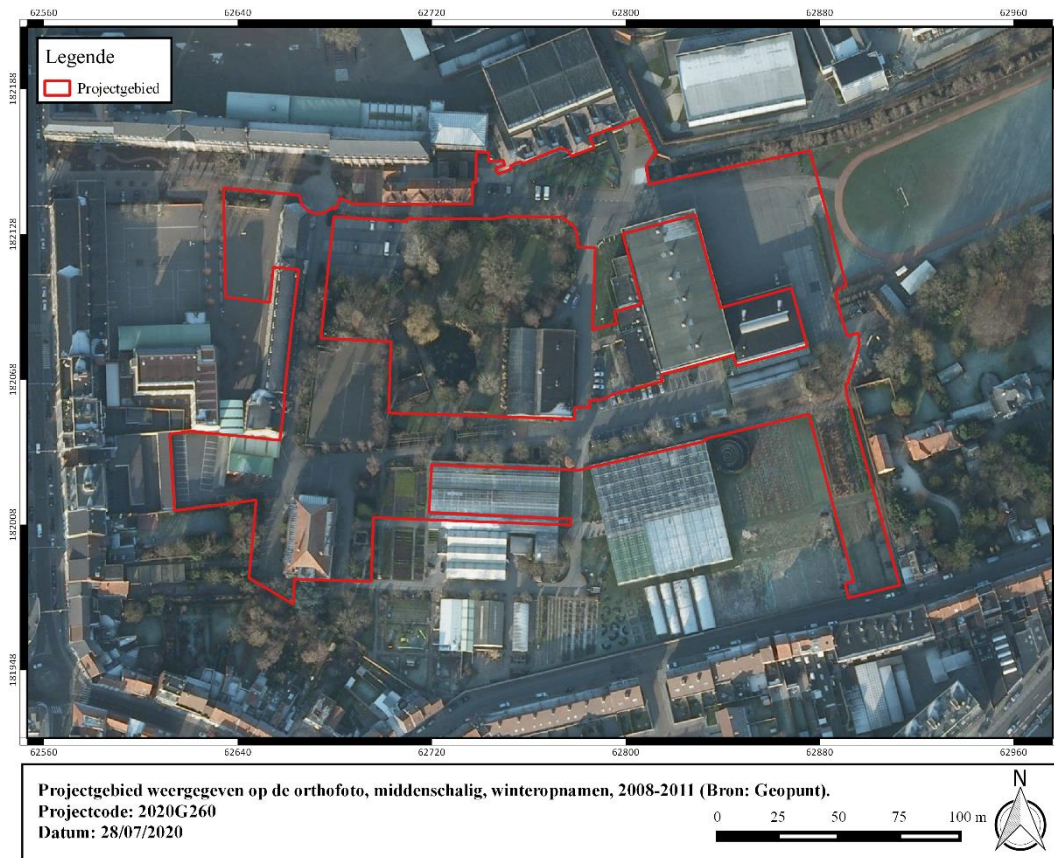

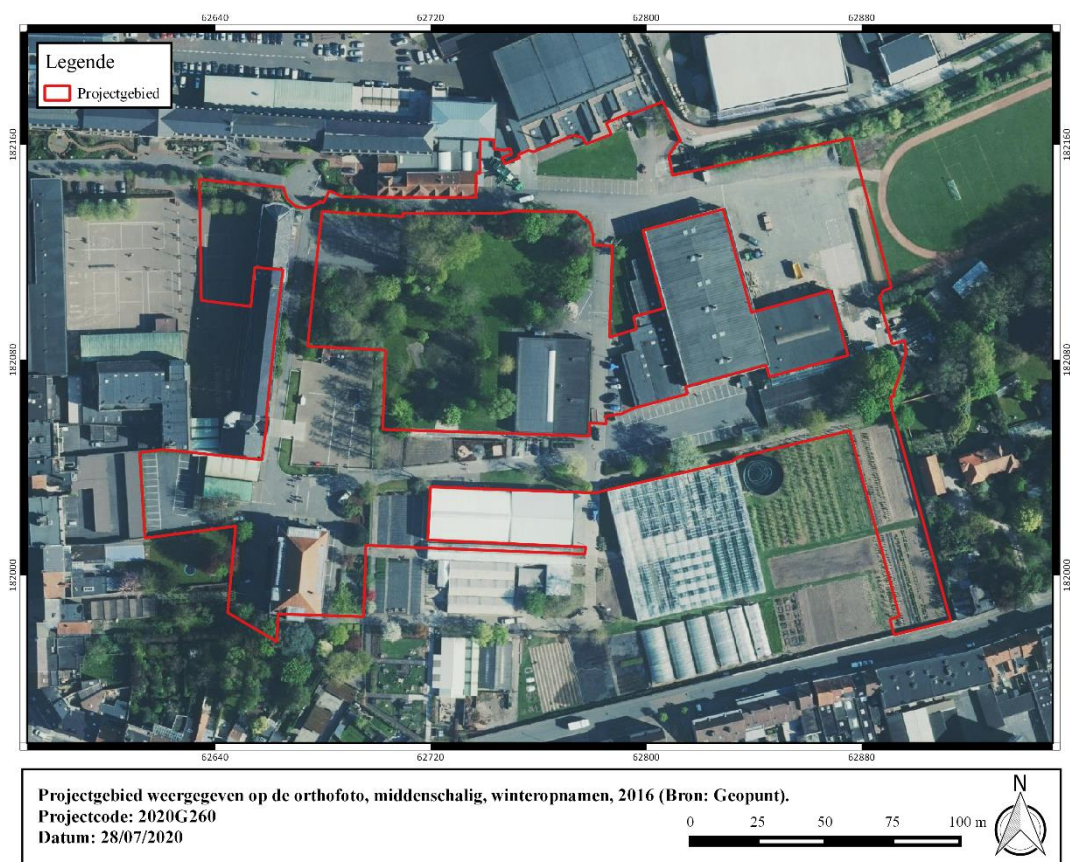
Figuur 33: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 34: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalgig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

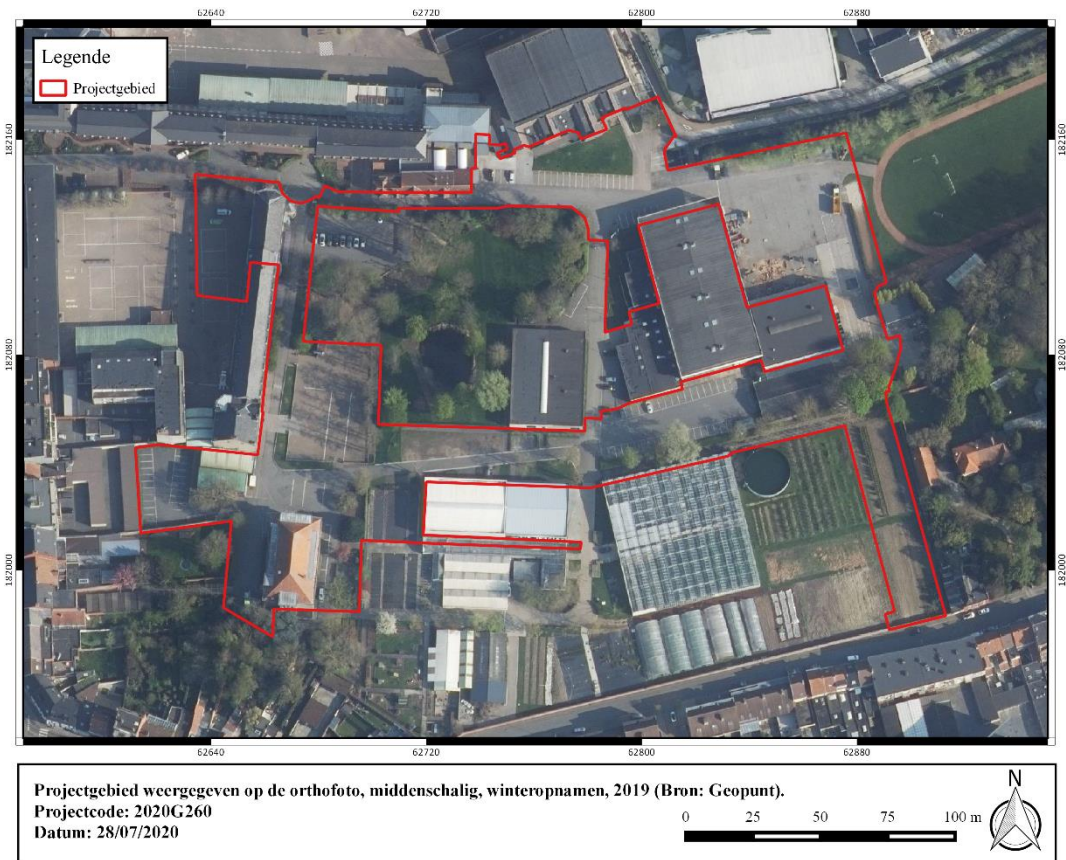

Figuur 35: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 36: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).

Figuur 37: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant een gedeeltelijke sloop van bestaande infrastructuur, de realisatie van verschillende nieuw bouwvolumes en de heraanleg van verharding en riolering op de terreinen van het Vrij Agro- en Biotechnisch Instituut aan de Zuidstraat te Roeselare. Het volledige projectgebied is ca. 2,1 ha groot en is over een oppervlakte van ca. 1 ha verhard en ca. 2200m² bebouwd. Het overige deel van het terrein is in gebruik als groenzone, deze wordt zoveel mogelijk behouden.

De traditionele landschappenkaart situeert Roeselare in de zandleemstreek. Het onderzoeksgebied bevindt zich op het terras ten zuiden van de Mandel. Het onderzoeksgebied zelf wordt van het zuidwesten richting het noordoosten doorsneden door de ingebuise Collievijverbeek die ten noordoosten van het terrein aansluit op de Mandel. Deze situatie op de hoger gelegen rand van twee beekvalleien moet zeer gunstig geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager verzamelaars. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. In het noorden van het onderzoeksgebied kan de top van het profiel bestaan uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het terrein en de belendende percelen geen informatie weer. Naar alle waarschijnlijkheid situeert het terrein zich op de overgang van matig droge, lichte zandleembodems in het zuiden van het onderzoeksgebied en hydromorfe zandleem en kleibodems richting de vallei van de Mandel en Collievijverbeek.

Uit de cartografische bronnen kan afgeleid worden dat het onderzoeksgebied zich ten zuidoosten van het historische centrum van Roeselare. Op de kaart van Ferraris is het meersgebied langs de Mandel ten noorden van het onderzoeksgebied duidelijk te herkennen, evenals de loop van de Collievijverbeek die oorspronkelijk meer langs de westzijde van het projectgebied stroomde. Het terrein zelf is hoofdzakelijk weergegeven als akkerland, de westelijke en noordelijke strook langs de waterlopen is in gebruik als grasland. Tegen de oostelijke zijde van het onderzoeksgebied is een tweeledige hoeve afgebeeld. Op de 19^e-eeuwse bronnen zijn een aantal gebouwen weergegeven in het noordelijk deel van het plangebied. Op de Atlas der Buurtwegen en de Popp-kaart is te zien hoe de loop van de Collievijverbeek is gewijzigd en binnen de grenzen van het onderzoeksgebied verschillende grachten en waterpartijen aanwezig zijn die vermoedelijk in verband te brengen zijn met de omleiding van de Collievijverbeek. Het meersgebied ten zuiden van de Mandel kwam tot ontwikkeling in het begin van de 20^e eeuw. Een deel van het gebouwenbestand binnen de projectgrenzen dateert dan ook uit de eerste helft van de 20^e eeuw. Op het luchtbeeld van de jaren '70 is de huidige infrastructuur nog niet te zien, het overgrote deel van het onderzoeksgebied is in gebruik als landbouwgrond. Op het luchtbeeld van de jaren '80 is de huidige toestand reeds te herkennen. Er valt weinig evolutie op te merken binnen de sequentie luchtopnames de voorbije decennia.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Het merendeel van de gekende vindplaatsen die zijn aangeduid op het kaartbeeld van de CAI betreft de recuperatie van vondstmateriaal en bodemkundige observaties bij werfcontroles tijdens de jaren '80 door de vrijwilligers van VOBOW. Tegen de westelijke grens van het onderzoeksgebied werd tijdens werken een stortpakket herkend uit de 14^e eeuw en enkele vroegmoderne bakstenen waterputten. Naast het typische middeleeuwse vondstensemble werd echter een fragment van een neolithische gepolijste bijl gerecupeerd. Hoewel de herkomst hiervan onzeker is en mogelijk over enige afstand getransporteerd geweest kan zijn is het wel indicatief voor menselijke aanwezigheid tijdens het neolithicum in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied. Bij werfcontroles in de ruime omgeving werden in hoofdzaak relicten en artefacten uit de middeleeuwen geregistreerd die voor een groot deel in verband gebracht

kunnen worden met de uitbreiding van het Roeselaarse stadswefsel. Verder zuidwestwaarts, langs de Collievijverbeek, werd echter ook een recipiënt uit de Romeinse periode gerecupereerd. Ook aan de overzijde van de Mandelvallei werden relictten uit de Romeinse periode in kaart gebracht. Dit betrof vermoedelijk het restant van een ceramiekoven en bijhorende ontginningskuilen. Toevalsvondsten en materiaal dat werd gerecupereerd bij veldprospecties wijst eveneens op menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum langs de randen van de Mandelvallei. Het geheel aan gekende vindplaatsen en indicaties wijst op een zo goed als doorlopende menselijke aanwezigheid en bewoning sinds de steentijden in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Op basis van de gekende waarden en het landschappelijk kader dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat uit zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Echter wordt vanwege de onregelmatige vorm van het onderzoeksgebied en het versnipperde karakter van de ingrepen, in combinatie met een zekere mate van verwachte verstoring, de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek als te beperkt ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Memory Maps

VAN RANST, E. & SYS, C. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

